

WINACADEMY
Libertate prin educație

CRIZĂ?!

CE FACEM CU BANII?

MONEYEQ

CUPRINS

GESTIONAREA BANILOR PE TIMP DE CRIZĂ

- ✓ CÂȘTIGĂ CONTROLUL ASUPRA BANILOR TĂI
- ✓ CE FACEM CU BANII CASH PE TIMP DE CRIZĂ

INVESTIȚII PE TIMP DE CRIZĂ

- ✓ **PIEȚE BULL ȘI PIEȚE BEAR**
- ✓ **DOBÂNDA COMPUSĂ**
- ✓ **TIPURI DE INVESTIȚII**
  - OBLIGAȚIUNI
  - ETF-URI
  - ACȚIUNI INTERNAȚIONALE/NAȚIONALE (BVB)
  - AUR
  - IMOBILIARE
  - CRYPTO
  - BUSINESS-URI
- ✓ **CUM SĂ ÎȚI FACI UN PLAN INVESTIȚII**
  - CUM ÎȚI SETEZI OBIECTIVE FINANCIARE
  - ORIZONTUL DE TIMP
  - PROFILUL DE RISC AL INVESTITORULUI
  - CONSTRUIREA UNUI PORTOFOLIU DE INVESTIȚII
  - DIVERSIFICAREA INVESTIȚIILOR
- ✓ **STRATEGII DE INVESTIȚII**
  - DOLLAR COST AVERAGING
  - TIMING THE MARKET
  - TIME IN THE MARKET
  - VALUE INVESTING
  - INCOME INVESTING
  - ETF INVESTING
  - TRADING
  - FIX INCOME INVESTING
- ✓ **EDUCAȚIA TA**

DE CE SĂ ÎNCEPI

SĂ ÎȚI GESTIONEZI BANII

TRĂIM VREMURI GRELE ȘI INCERTE

➤ **PANDEMIA DE COVID-19 ȘI RESTRÂNGEREA UNUI NUMĂR DE LIBERTĂȚI** a afectat în mod dramatic viețile oamenilor din întreaga lume, continuând să fie o cauză majoră a incertitudinii și nesiguranței, determinând un impact puternic asupra economiei și a sănătății noastre mentale și financiare.

➤ Cel mai grav **CONFLICT ARMAT DIN EUROPA** de la al Doilea Război Mondial și o **DIVIZARE GLOBALĂ** nemaîntâlnită de la Războiul Rece, poate determina o incertitudine privind pacea și securitatea internațională, precum și relațiile internaționale și comerțul.

➤ Creșterea dramatică a prețurilor bunurilor și serviciilor, **INFLAȚIA**, determină o incertitudine financiară crescută, deoarece oamenii se pot simți vulnerabili la fluctuațiile pieței și la creșterea costurilor de trai.

➤ **LANȚURILE DE APROVIZIONARE TENSIONATE** la limită și **DEFICITUL DE TEHNOLOGII** critice, cum ar fi microcipurile, pun sub semnul întrebării disponibilitatea și accesibilitatea anumitor produse și servicii, precum și posibilitatea ca anumite sectoare ale economiei să sufere.

➤ O **NOUĂ RECESIUNE** care ne bate la ușă amenință cu o scădere generală a economiei, o reducere a locurilor de muncă care generează automat creșterea șomajului, reducerea veniturilor, creșterea costurilor de trai și care pune sub semnul întrebării viitorul financiar al fiecărui individ.

➤ **SCHIMBĂRILE CLIMATICE** și impactul acestora asupra mediului înconjurător, precum cutremurele și schimbările de temperatură, creează incertitudine cu privire la siguranța și stabilitatea vieții noastre.

Este important să fim conștienți de aceste amenințări și să încercăm să ne adaptăm la **ACEASTĂ NOUĂ REALITATE**, să ne menținem informați și să încercăm să facem **ALEGERI BINE INFORMATE** care să ne protejeze și să ne mențină în siguranță și prosperitate în viitor.

În final, este important să ne amintim că **ACEASTE SITUAȚII SUNT TEMPORARE** chiar dacă nu este clar ce ne vor aduce următorii ani.

SEMNE DE CRIZĂ ECONOMICĂ

Conform unui sondaj realizat de către Bloomberg în decembrie 2022, economiștii estimează că sunt 70% șanse de a începe o **CRIZĂ ECONOMICĂ ÎN 2023**. Este dificil să previzionezi exact cauzele unei crize economice viitoare, deoarece aceasta poate fi influențată de mulți factori, precum politica guvernamentală, condițiile economice globale, schimbările tehnologice sau sociale și multe altele. Cu toate acestea, există anumiți factori care ar putea contribui la o posibilă criză economică în 2023.

INFLAȚIE GALOPANTĂ:

O inflație crescută poate indica faptul că **prețurile cresc rapid**, ceea ce poate duce la o creștere a costului de viață și la o **reducere a puterii de cumpărare a oamenilor**. **Printarea excesivă de bani** din ultima perioadă poate genera inflație, ceea ce poate avea un impact negativ asupra economiei și asupra nivelului de trai al oamenilor. Inflația rămâne în continuare problema principală a României și nu de azi de ieri, ci de vreo cinci-șase ani de când suntem în topul inflației în Uniunea Europeană.

CREȘTEREA RATEI DOBÂNZILOR: Rata dobânzii este strâns legată de inflație și, atât timp cât inflația va rămâne sus, dobânda va fi și ea ridicată. Pentru a tempera inflația, majoritatea țărilor **au crescut ratele dobânzilor** pentru a determina scăderea cererii de credit, a consumului și implicit a ofertei de bani din piață. Și acest lucru este problematic atât pentru persoanele care au credite ipotecare cât și pentru companiile care trebuie să asigure fonduri pentru plata taxelor și angajaților, dar și pentru a își asigura supraviețuirea. Cu toate acestea, este important să recunoaștem faptul că **tipărirea de bani și creșterea ratelor dobânzilor** poate fi utilizată ca un instrument de politică monetară pentru **a stimula economia** și pentru a **preveni o gravă recesiune economică**, mai ales în perioada aceasta de incertitudine.

CREȘTEREA DATORIEI GLOBALE: Astăzi, persoanele fizice, întreprinderile și guvernele se află la niveluri record de îndatorare. **Practic ne îndatorăm mai mult decât producem**. O creștere semnificativă a datoriei globale poate indica faptul că **oamenii și companiile împrumută mai mult decât își permit să plătească înapoi**, ceea ce poate duce la o criză a datoriilor, cum a fost în 2008.

CREȘTEREA ȘOMAJULUI: Din ce în ce mai multe companii încep să dea oameni afară. O creștere a șomajului indica faptul că companiile reduc costurile, ceea ce poate duce la o scădere a veniturilor generând o reducere a consumului în general și, implicit, a economiei.

IMOBILIARE: Prețul imobiliarelor și construcția de noi case a scăzut în ultima perioadă. În plus, China se confruntă cu cea mai mare bulă imobiliară care, dacă nu va fi temperată, ar putea avea un impact major global.

INSTABILITATEA GLOBALĂ ȘI CRIZA ENERGETICĂ: Un risc major pentru 2023 rămâne **războiul Rusiei care a generat criza energetică în special în UE**. Din cauza acestui conflict **au crescut prețurile produselor de larg consum**, nu doar prețul petrolului, gazelor naturale și electricității. În plus, **tensiunile comerciale** dintre țări precum SUA, China și Rusia, dar și schimbările modalităților de plată în modelele de comerț internațional pot duce la probleme economice.

Aceștia sunt doar câțiva factori care pot contribui la o posibilă criză economică în 2023, însă nu există nicio garanție că aceasta va avea loc.

Crizele pot fi **momente dificile**, dar și **oportunități** pentru investitori și pentru cei care își gestionează mai bine banii. Este important să fii informat și să iei decizii de investiții înțelepte, bazate pe o evaluare atentă a riscurilor și a oportunităților.

ASIGURAREA

VIITORULUI

Ce facem cu banii noștri pe timp de criză? În general, avem următoarele opțiuni: **ÎI CHELTUIM**, ținem cu dinții de ei, adică **ÎI ECONOMISIM SAU ÎI INVESTIM**.

În primul rând, oamenii au tendința de **A CHELTUI MAI MULȚI BANI ÎN TIMPUL UNEI CRIZE**. Unul dintre motive poate fi **FRICA ȘI INCERTITUDINEA** cu privire la viitorul lor financiar, ceea ce îi poate face să-și piardă încrederea în economie și să-și piardă speranța în ceea ce privește investițiile. De asemenea, oamenii pot simți o **PRESIUNE SOCIALĂ** să trăiască în prezent și să se bucure de viață, în loc să economisească bani pentru viitor. În plus, în timpul unei crize, **PREȚURILE** pentru anumite produse sau servicii pot fi **REDUSE SEMNIFICATIV**, ceea ce poate face ca oamenii să simtă că trebuie să profite de această ofertă sau oportunitate, având impresia că defapt mai economisesc niște bani.

Cu toate acestea, dacă alegi să îți cheltuiești banii, trebuie să te asiguri că faci acest lucru într-un mod responsabil și că nu îți pui în pericol stabilitatea ta financiară pe termen lung.

O decizie bună, atât pe timp de criză cât și în vremuri de stabilitate economică, este **SĂ ECONOMISEȘTI BANI**. În primul rând, economisește pentru a îți asigura **UN FOND DE URGENȚĂ ȘI UNUL DE SIGURANȚĂ**.

Pe termen lung, banii păstrați "la saltea" sau în depozite nu aduc niciun fel de randament sau dobândă ci, mai mult, își vor pierde valoarea în timp din cauza inflației. Practic, în timp ce prețurile cresc, puterea de cumpărare a banilor stă în loc sau scade. Banii care stau degeaba nu produc nimic, și mai mult, își pierd treptat din puterea de cumpărare.

Așadar, cea mai bună decizie este să îți **INVESTEȘTI BANII ECONOMISIȚI**. Investiția înseamnă să-ți **PUI BANII LA MUNCĂ** și să încerci să obții **UN RANDAMENT MAI BUN** decât dobânda oferită de bancă pentru depozite. Indiferent care este motivul pentru care investești: sănătate, educația copiilor, o casă, mașină, venituri pasive sau pentru a atinge independența financiară, investirea eficientă a banilor poate **fi cea mai bună decizie din viața ta**.

Nu este clar ce ne vor aduce următorii doi sau cinci ani, și pentru că este foarte dificil să prezicem ce se va întâmpla cu finanțele noastre personale, este mai înțelept să începem să ne **GESTIONĂM BANII EFICIENT** și **SĂ INVESTIM** în active care ne pot aduce venituri suplimentare, mai degrabă decât să cheltuim totul astăzi și să ne expunem pe noi sau pe oamenii pe care îi iubim la riscuri semnificative în viitor.

Banii sunt cu siguranță unul dintre modurile în care putem să ne transformăm visurile în realitatea pe care o trăim. Deși banii sunt doar o percepție – un concept abstract- nu aceasta este percepția dacă nu ai suficienți. Și un lucru este sigur: fie îi folosești tu, fie te folosesc ei pe tine. **FIE TU STĂPÂNEȘTI BANII**, fie la un anumit nivel, **BANII TE STĂPÂNESC PE TINE**. Așadar, **ÎNVAȚA SĂ ÎI GESTIONEZI**.

**ESTE ALEGEREA TA
CE VEI FACE CU BANII TĂI**

MONEYEQ

MONEYEQ

CUMINE

GESTIONĂM BANII

PE TIMP DE CRIZĂ

WINVEST
LIBERTATE PRIN EDUCAȚIE

CÂȘTIGĂ

CONTROLUL BANILOR TĂI

PE TIMP DE CRIZĂ

1 REALIZEAZĂ UN BUGET DE CHELTUIELI CONȘTIENTE

Cheltuielile conștiente se referă la procesul de a fi **CONȘTIENT** și **INTENȚIONAT** despre **CUM** și **CÂND** îți cheltuești banii. În loc să cheltuiești banii în mod haotic sau fără planificare, cheltuielile conștiente implică să te gândești la fiecare cheltuială și să te asiguri că aceasta este în concordanță cu obiectivele tale financiare și cu ceea ce îți aduce **ÎMPLINIRE ÎN VIAȚĂ**. Un buget de cheltuieli conștiente se referă la procesul de a planifica și a monitoriza cheltuielile, astfel încât să identifice cheltuielile necesare traiului zilnic, cele care îți aduc **SATISFAȚIE**, cele inutile sau cele din impuls. Așadar, **cheltuie inteligent în concordanță cu plăcerile vieții tale**. Dacă nu ai un buget de cheltuieli încă, poți folosi orice aplicație online de buget sau te invit să descarci bugetul Winvest de cheltuieli conștiente.

2 ECONOMISEȘTE

Este important să economisești cât mai mulți bani posibil. După ce îți analizezi stilul de viață (pe ce ți se duc banii) completând bugetul de cheltuieli conștiente, încearcă să reduci sau să elimini cheltuielile inutile și să-ți setezi **UN OBIECTIV DE ECONOMISIRE. CU CÂT MAI MARE CU ATÂT MAI BINE, CU CÂT MAI DEVREME CU ATÂT MAI BINE**. Încearcă să te **PLĂTEȘTI PE TINE PRIMUL** și să automatizezi procesul creând un cont separat de economisire lunară.

3 ASIGURĂ-ȚI UN FOND DE URGENȚĂ

Un **FOND DE URGENȚĂ** este o sumă de bani pe care o ții într-un cont bancar accesibil și lichid sau preferabil acasă, care este destinat să acopere **CHELTUIELILE NEAȘTEPTATE** sau **DE URGENȚĂ** - urgențe medicale, reparații mașina, centrală etc. Aceasta ar trebui să fie o prioritate financiară pentru toată lumea, indiferent de nivelul veniturilor sau de situația financiară actuală. În general, se recomandă ca un fond de urgență să fie constituit din cel puțin **1-2 salarii lunare**. Este important să rețineți că acest fond de urgență ar trebui să fie menținut separat de economiile și investițiile pe termen lung, astfel încât să fie disponibil în orice moment.

CÂSTIGĂ

CONTROLUL BANILOR TĂI PE TIMP DE CRIZĂ

ASIGURĂ-ȚI UN FOND DE SIGURANȚĂ

Un **FOND DE SIGURANȚĂ** poate fi util în situații financiare neprevăzute, cum ar fi o pierdere a locului de muncă, o boală neașteptată, pandemie, război etc. Scopul unui fond de siguranță este de a avea bani economisiți într-un cont accesibil și lichid pentru a face față unor cheltuieli neprevăzute. În general, se recomandă ca un fond de siguranță să **ACOPERE CHELTUIELILE LUNARE** ale familiei pentru cel puțin **6-12 LUNI**. Pentru a stabili suma necesară pentru un fond de siguranță, poți începe prin calcularea cheltuielilor lunare totale ale familiei și apoi înmulțește această sumă cu numărul de luni pe care dorești să le acoperi. Acesta te va ajuta să te protejezi pe tine și pe familia ta împotriva riscurilor care pot apărea, și, în plus, îți vei oferi liniște sufletească.

SCAPĂ DE DATORII

Scăparea de datorii poate fi un proces dificil și poate necesita timp și răbdare. În primul rând, este importantă crearea unui **PLAN DE ACHITARE A DATORIILOR**: fă o listă a tuturor datoriilor și determină rata dobânzii și plățile minime lunare pentru fiecare dintre ele. **PRIORITIZEAZĂ PLĂȚILE DATORIILOR CU DOBÂNZI MAI MARI** și plătește lunar cât **MAI MULT** posibil pentru aceste datorii. În cazul unui credit ipotecar, încearcă să **RAMBURSEZI ANTICIPAT** cât mai mult la începutul creditului și întotdeauna cu **REDUCEREA PERIOADEI DE CREDITARE**. Evită să acumulezi datorii noi. Acest lucru te va ajuta să-ți menții situația financiară sub control.

CAUTĂ SĂ ÎȚI CREȘTI VENITURILE

Întotdeauna **EXISTĂ O LIMITĂ** sub care **NU** îți mai poți **REDUCE CHELTUIELILE**, însă nu există **NICIO LIMITĂ** cu privire la **CREȘTEREA VENITURILOR**. Caută să îți mărești constant valoarea veniturilor. Există mai multe modalități de a-ți crește veniturile și de a câștiga mai mulți bani: să obții un loc de muncă suplimentar, să găsești cel puțin o sursă de venit pasiv, să dezvolți abilități noi și să îți începi propria afacere sau poate chiar să obții o promovare la locul de muncă sau un bonus care îți poate aduce un câștig cel puțin peste rata inflației.

CÂSTIGĂ

CONTROLUL BANILOR TĂI PE TIMP DE CRIZĂ

7 ASIGURA-ȚI MAI MULTE SURSE DE VENIT

Toată lumea ar trebui să aibă mai multe fluxuri de venit pentru **A ATENUA ȘOCURILE FINANCIARE, IMPACTUL ȘI EFECTUL INFLAȚIEI** care îți **SCADE PUTEREA DE CUMPĂRARE** a banilor tăi. Cu cât reușești să ai mai multe surse de venit, cu atât poți să îți permiți să trăiești un stil de viață mai bun, poate o locuință mai mare, poate să călătorești mai mult, să îți cumperi lucrurile pe care le dorești sau să ai mai multe oportunități și opțiuni pentru a te dezvolta și a îți îmbunătăți viața. Așadar dobândirea mai multor surse de venit pasiv ar trebui să fie o prioritate pentru noi toți.

8 INVESTEȘTE

Cea mai bună cale prin care îți poți **PROTEJA AVEREA** de **INFLAȚIE** este prin **INVESTIȚII**. Banii investiți eficient îți aduc randamente peste rata inflației. Investițiile în timpul crizei pot fi mai riscante, dar pot fi, de asemenea, o oportunitate pentru a obține profit în viitor. Crizele economice sunt temporare și trecătoare. Este important să ai încredere că economia va reveni la normalitate în timp și că investițiile tale se vor redresa, de asemenea. **DIVERSIFICĂ-ȚI PORTOFOLIUL**: În timpul crizei, unele sectoare pot fi afectate mai grav decât altele. Diversificarea portofoliului tău prin investiții într-o gamă largă de active, sectoare, industrii și tipuri de investiții poate ajuta la reducerea riscului.

9 CAUTĂ OPORTUNITĂȚI

În timp de criză, sunt **OPORTUNITĂȚI DE AFACERI ȘI INVESTIȚII** care pot fi exploatate, majoritatea activelor fiind "la reducere". Fii conștient de acestea și fii pregătit să profiți de ele. În timpul crizei, multe active pot fi subevaluate, ceea ce le transformă într-o oportunitate pentru investitori să le cumpere la prețuri mai mici. Este important să cercetezi și să evaluezi cu atenție oportunitățile de afaceri și să te asiguri că ești confortabil cu nivelul riscului asociat.

Dacă gestionarea banilor tăi îți dă bătaie de cap și nu ai reușit încă să câștigi controlul asupra banilor tăi sau îți dorești să îți îmbunătățești abilitățile de a îți gestiona eficient banii, te invit să te înscrii la cursul Winvest: **"MASTER YOUR MONEY"** unde vei afla cum să îți faci un buget de cheltuieli conștiente, strategii de a îți reduce cheltuielile, cum să îți faci un plan de achitare a datoriilor, cum să îți faci un plan de economisire și cum să îți crești veniturile. Înscrie-te la curs folosind link-ul de aici.

MONEYEQ

CASH is TRASH or CASH is KING?

Dezbaterea dacă **NUMERARUL ESTE GUNOI** sau **NUMERARUL ESTE REGE** este în discuție de ani de zile. Pe de o parte, **NUMERARUL** este văzut ca un **ACTIV DE REFUGIU SIGUR** care poate proteja investitorii în timp de incertitudine economică. Pe de altă parte, **NUMERARUL** este criticat pentru **LIPSA SA DE RANDAMENT**, pentru că **ÎȘI PIERDE DIN VALOARE** pe zi ce trece. Hai să le dezbatem!

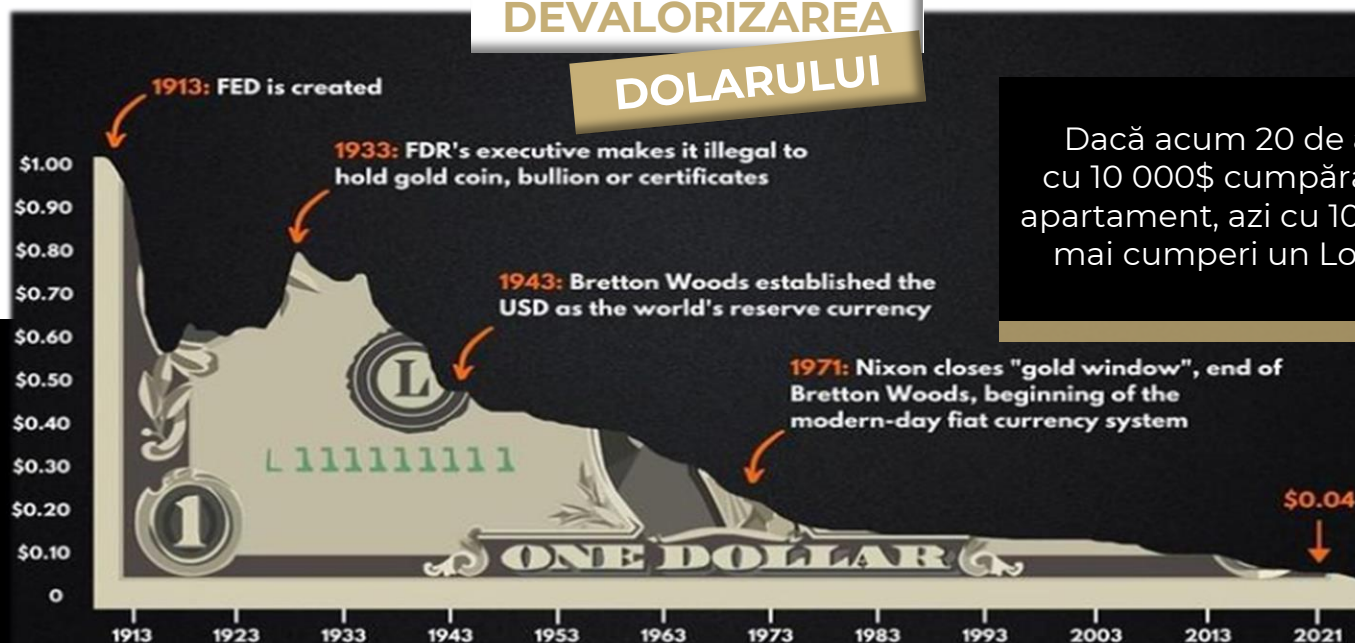
CASH IS TRASH?

Argumentul "**NUMERARUL ESTE GUNOI**" susține că deținerea de numerar (cash) pe termen lung **NU ESTE O BUNĂ ALEGERE** deoarece **NU VA ȚINE PASUL CU INFLAȚIA**, adică își pierde constant din puterea de cumpărare. În esență, banii tăi se devalorizează în fiecare an, pe măsură ce prețurile bunurilor urcă.

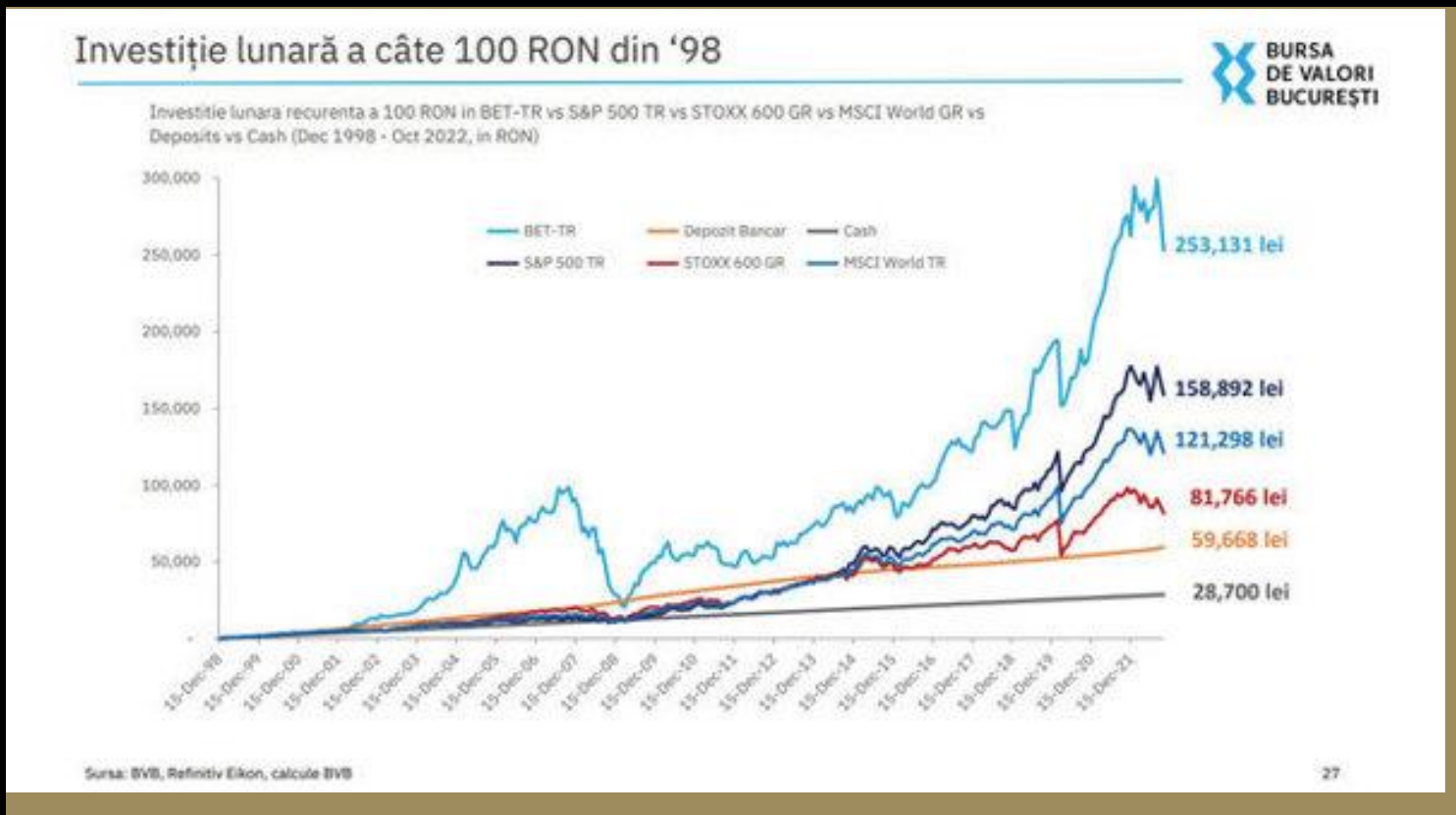
Așa cum am dezbătut pe larg în ebook-ul "**CINE CONTROLEAZĂ BANII?**", **DOLARUL ȘI-A PIERDUT MAI MULT DE 99% DIN PUTEREA SA DE CUMPĂRARE** din momentul creării FED (Banca Centrală a SUA) în 1913. Practic 100\$ mai valora în 2021 doar 4\$ și pe zi ce trece valorează din ce în ce mai puțin.

DEVALORIZAREA DOLARULUI

Dacă acum 20 de ani, cu 10 000\$ cumpărai un apartament, azi cu 10 000\$ mai cumperi un Logan

Numerarul este **CEA MAI SLAB PERFORMANTĂ CLASĂ MAJORĂ DE ACTIVE** din istorie. Pe perioade lungi, numerarul are întotdeauna rezultate sub toate celelalte clase majore de active. Să analizăm graficul de mai jos oferit de către BVB – Bursa de Valori București, care exemplifică randamentele investiției a 100 lei pe lună. Conform acestuia, dacă ai fi investit 100 lei în 1998, peste 24 de ani ai fi avut cash 28.700 lei - fără a calcula inflația. Dacă am adapta această sumă la inflație, în 2022 ai mai avea doar 17 146 lei, adică ți-ai fi pierdut 41% din valoarea banilor tăi (calculare proprie conform ratei inflației postate de către INS).

Să ții bani la saltea pe termen lung înseamnă **SĂ ÎȚI ÎNGROPI BANII**.
100 lei economisiți lunar la saltea din 1998, mai valorează în 2022:
17 146 lei – 3 500 \$

Să îți **INVESTEȘTI** banii pe termen lung înseamnă **SĂ ÎȚI PUI LA MUNCĂ 24H/24H**.
100 lei investiți lunar în **BVB** din 1998, ar valora în 2022:
253.131 LEI – 50 000 \$

Banii care stau degeaba se devalorizează. Există o expresie **“SAVERS ARE LOSERS”** (cei care economisesc pierd). De ce? Pentru că așa cum ți-am arătat mai sus, **inflația scade puterea de cumpărare a banilor tăi**. În concluzie, numerarul NU ar trebui să fie văzut ca o investiție pe termen lung, ci, mai degrabă, ca un instrument pe termen scurt pentru a fi utilizat în scopuri de **LICHIDITATE** și **OPORTUNITĂȚI DE INVESTIȚII**.

NU STA PE BANI CASH PE TERMEN LUNG PENTRU CA ȚI-I MĂNÂNCĂ INFLAȚIA

„**CASH** money combined with **COURAGE** in a time of crisis period is **PRICELESS**”

Warren Buffett

CASH IS KING?

Warren Buffett, unul dintre cei mai de succes investitori din toate timpurile, este cunoscut pentru a avea o preferință puternică pentru banii lichizi pentru a profita de oportunitățile care apar.

Adeptii argumentului "**NUMERARUL ESTE REGE**" susțin că numerarul oferă o **SENZAȚIE DE SIGURANȚĂ**. În timp de incertitudine economică, precum o recesiune sau o prăbușire a pieței, numerarul poate fi utilizat pentru a acoperi cheltuielile zilnice, pentru a menține o senzație de stabilitate financiară, pentru a profita de **OPORTUNITĂȚILE DE CUMPĂRARE** atunci când piețele sunt în scădere. **ÎNTR-O CRIZĂ FINANCIARĂ, NUMERARUL ESTE REGE**. Cash-ul îți oferă ocazia de a investi în active, cum ar fi acțiuni, obligațiuni sau imobile care au potențialul de a genera randamente mult mai mari în viitor.

ÎN CE MONEDĂ NE ȚINEM BANII PE TIMP DE CRIZĂ?

- ▶ **FOND DE URGENȚĂ** (1-2 salarii): în moneda țării în care locuim, în cazul persoanelor din România, în lei.
- ▶ **FOND DE SIGURANȚĂ** (6-12 salarii): poate fi ținut în depozite distribuite pe mai multe monede stabile, de exemplu dolari, euro, franci.
- ▶ **ECONOMII PE TERMEN LUNG** – în monede de refugiu, care în general se apreciază pe timp de război sau criză, cum ar fi dolari, franci elvețieni, aur.
- ▶ **INVESTIȚII** – în moneda în care investim.

În final, decizia dacă să ții numerar sau nu depinde de strategia de investiții și toleranța la risc a fiecărui individ. Unele persoane pot alege să țină o parte din portofoliul lor în numerar pentru scopuri de siguranță și lichiditate, în timp ce altele pot alege să plaseze majoritatea activelor lor în alte investiții care au potențialul de a genera randamente mai mari în viitor.

MONEYEQ

DEPOZITE BANCARE

O altă metodă de a îți ține banii este să îi plasezi în depozite bancare. Este o idee bună sau nu? Hai să descoperim!

În primul rând, banii plasați în depozite bancare aduc **RANDAMENTE REALE NEGATIVE**. Ce înseamnă acest lucru? Că dobânzile oferite de bănci sunt mai mici decât rata inflației.

În multe țări, dobânzile la depozite bancare sunt foarte mici și chiar dacă banii tăi primesc o mică dobândă, aceasta nu înseamnă că banii tăi se vor valorifica în timp. În cazul în care inflația depășește dobânda oferită de bănci, banii tăi își pierd din valoare în timp. În momentul în care vrei să calculezi câștigul banilor din depozite, ajungi să constăți că **AI PIERDUT** în loc să câștigi din banii economisiți.

CÂT POȚI SĂ PIERZI?

Hai să luăm un exemplu: La o dobândă de 1% obținută de la un depozit bancar și o inflație de 3%, pierzi 2% în fiecare an. În 10 ani pierzi 18% din valoarea banilor tăi, fără să faci nimic, doar că îi lași acolo. Dacă ne-am raporta la situația actuală, la o inflație de 13,8%, conform INS, și o dobândă oferită de bănci la depozite de 7%, deja ai pierdut 7% din banii tăi într-un an. În 10 ani, banii tăi și-ar pierde 50% din valoare. În plus, profitul obținut din depozite este **IMPOZABIL**. Banii pe care îi pierzi din cauza inflației, pot reprezenta luni sau ani de economisire sau muncă.

Alte provocări ale depozitelor bancare ar putea fi:

LIMITĂRI ALE ASIGURĂRII DEPOZITELOR

În multe țări, depozitele bancare sunt asigurate de către guvern, dar există, de obicei, limitări asupra cât de mult va fi acoperit de asigurare depozitul tău. În cazul în care banca la care ai depozit intră în faliment, poți pierde o parte din bani, dacă aceasta depășește limita de acoperire. În România limita garantată prin lege de către Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare este în limita plafonului de 100.000 de euro, în echivalent lei. O idee bună ar fi să îți ții banii în depozite sub limita de 100 000 euro și în bănci diferite.

LIPSA DE LICHIDITATE

În general, se consideră că banii depuși în depozite bancare sunt siguri și protejați, însă, în caz de criză bancară, aceștia sunt, de obicei, foarte puțin lichizi, adică, în cazul în care aveți nevoie de bani rapid, poate fi dificil să vă retrageți toți banii din depozite bancare (cum a fost cazul Greciei în tipul crizei lor financiare).

Depozitele bancare sunt mai degrabă **O OPȚIUNE DE ECONOMISIRE, DECÂT O INVESTIȚIE**. Cu toate acestea, 9 din 10 români preferă să își concentreze averea în depozite bancare și în imobiliare. De ce preferăm să muncim mai mult, să depunem un efort mai mare pentru randamente mai mici? Cauzele sunt multiple, dar una dintre cele mai importante este că, deloc întâmplător, România înregistrează cel mai scăzut nivel al educației financiare din Europa.

INVESTIȚII

INTELIGENTE

ESTE MOMENTUL SĂ DECIZI SĂ DEVII UN

INVESTITOR

NU DOAR

CONSUMATOR

- ✓ Cea mai importantă investiție
- ✓ Începe să investești cât mai repede
- ✓ Învăță din trecut
- ✓ Înțelege care sunt opțiunile de investiții
- ✓ Realizează un plan de investiții potrivit pentru tine
- ✓ Diversifică-ți investițiile
- ✓ Alege strategia de investiții ideală pentru tine
- ✓ Alege să te educi financiar

"Cea mai bună investiție pe care o poți face este **INVESTIȚIA ÎN TINE**.
Cu cât vei **ÎNVAȚA** mai mult cu atât
vei **CAȘTIGA** mai mult"

Warren Buffett

Cea mai importantă investiție

este investiția în educație

ÎN PRIMUL RÂND TREBUIE SĂ INVESTEȘTI ÎN TINE.

Cea mai importantă și durabilă **INVESTIȚIE DIN VIAȚA TA ESTE INVESTIȚIA ÎN EDUCAȚIA TA**. Are cel mai bun randament. **PE BUNE!** Benjamin Franklin a spus că "**INVESTIȚIA ÎN EDUCAȚIE GENEREAZĂ CEA MAI BUNĂ DOBÂNDĂ**". Este o investiție pe termen lung în viitorul tău.

Mulți oameni se concentrează să facă bani și să găsească metode rapide de a face bani, dar este important să nu uiți că banii sunt doar un mijloc pentru a-ți atinge un scop mai mare. Calitatea vieții tale sociale și profesionale depinde de nivelul educației tale financiare. Persoanele educate din punct de vedere financiar, nu numai că gestionează banii cu mai multă încredere, dar au și o șansă mai mare de a gestiona inevitabilele urcușurile și coborâșurile ale vieții lor financiare, înțelegând cum să prevină și să gestioneze problemele pe măsură ce apar. **EDUCAȚIA NE OFERĂ CAPACITATEA DE A LUA DECIZII INFORMATE.**

Mulți oameni se concentrează exagerat pe urmărirea bunurilor, precum case, mașini sau haine, neglijând cea mai importantă avere, care este **EDUCAȚIA LOR**. Inteligența rezolvă probleme și produce bani. **BANII FĂRĂ INTELIGENȚĂ FINANCIARĂ SUNT BANI CARE SE PIERD REPEDE.**

**Calitatea vieții tale
sociale, profesionale și financiare**

depinde de nivelul
EDUCAȚIEI TALE FINANCIARE.

START

Cel mai important lucru, și poate pentru mulți cel mai greu, este **SĂ ÎNCEPI SĂ INVESTEȘTI**.

CU CÂT MAI DEVREME CU ATÂT MAI BINE

Începerea investițiilor când ești tânăr reprezintă una dintre cele mai bune modalități de a obține profituri solide generate de banii tăi. În general, cu cât începi mai devreme să investești, cu atât ai mai mult timp să profiți de puterea dobânzii compuse. Atfel spus, întotdeauna **TIMPUL VA FI DE PARTEA TA**, permițându-ți să adaugi mai multe dobânzi și randamente la investiția ta și să profiți de creșterea pe termen lung a valorii investiției tale.

Cum funcționează dobânda compusă în practică: să presupunem că investești 200 \$ în fiecare lună, până la 60 de ani, cu un randament anual mediu de 10%:

dacă începi la

40 de ani

la 60 de ani o să ai

137.460 \$

dacă începi la

20 de ani

la 60 de ani o să ai

1.062.222 \$

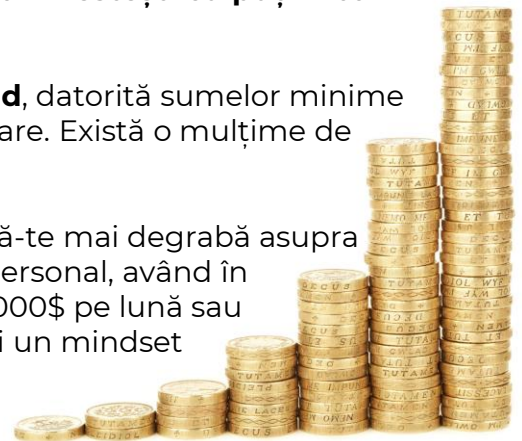
De asemenea, investițiile pe termen lung sunt, în general, mai sigure decât cele pe termen scurt. Pe termen scurt, prețurile și valorile pot fluctua semnificativ, ceea ce poate duce la pierderi. Cu toate acestea, pe termen lung, investițiile au tendința de a crește, deoarece economia și companiile au tendința de a crește în valoare pe termen lung. Vor fi urcușuri și coborâșuri pe bursă desigur, dar investiția făcută de tânăr înseamnă că ai decenii la dispoziție ca banii tăi să crească. Începe acum, chiar dacă trebuie să începi cu puțin.

În același timp, oamenii se întreabă adesea dacă este posibil să începi **să investești cu puțini bani**. Pe scurt răspunsul este: **Da. Categoriec da.**

Investiția cu sume mai mici este posibilă acum mai mult decât oricând, datorită sumelor minime de investiții cerute de brokeri, comisioanelor reduse și acțiunilor fracționare. Există o mulțime de investiții disponibile pentru sume relativ mici.

Dacă ești îngrijorat dacă investiția ta este suficientă sau nu, concentrează-te mai degrabă asupra sumei de bani pe care o poți investi fără să îți afecteze negativ bugetul personal, având în vedere situația ta financiară și obiectivele tale. Nu contează dacă sunt 5.000\$ pe lună sau 50\$ pe lună, contează să începi, să ai contribuție regulată și să îți dezvolti un mindset investițional.

MONEYEQ

DOBÂNDA

COMPUSĂ

„Dobânda compusă este
A OPTA MINUNE A LUMII.
Cine o înțelege, o primește,
cine nu, o plătește”

Albert Einstein

Capitalizarea dobânzii sau dobânda compusă este un instrument atât de puternic, încât Albert Einstein a numit-o cândva **CEA MAI IMPORTANTĂ DESCOPERIRE** din istoria omenirii. Cel mai bun exemplu pentru a ilustra puterea exponențială a capitalizării dobânzii este modul cum Warren Buffet și-a clădit averea.

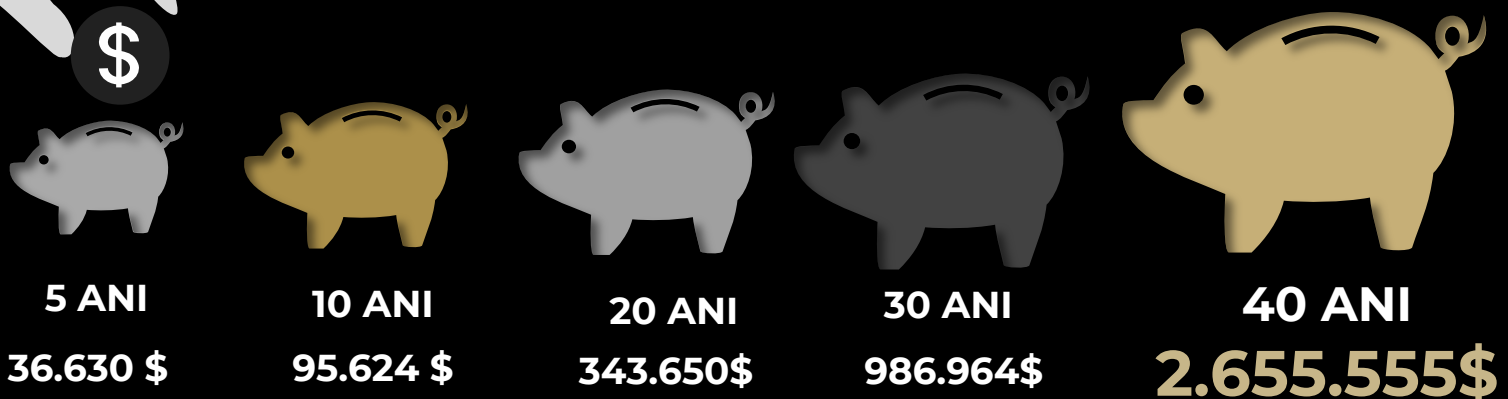

AVEREA LUI WARREN BUFFETT VS. VÂRSTA

95% din averea lui este dobândită după vârsta de 50 de ani

Un alt bun exemplu pentru a observa puterea dobânzii compuse ar fi următorul :
dacă economisești 500\$/luna și îi **INVESTEȘTI** într-un **ACTIV** cu randament anual de
10%, atunci vei avea:

Auzi frecvent expresia **“PUNE-ȚI BANII LA MUNCĂ ÎN TIMP CE DORMI”?**

Acest lucru înseamnă să nu îți mai ții banii cash sau în depozite bancare (oricum ți-i mănâncă inflația) și să îi investești în active care îți pot aduce profit în viitor, fără ca tu să faci nimic (doar îi monitorizezi și îți rebalansezi portofoliul oricând este nevoie). Astfel **BANII TĂI POT PRODUCE ALȚI BANII** în timp ce dormi sau în timp ce faci ceea ce îți dorești.

Așadar și tu trebuie să treci de la a munci pur și simplu pentru bani, la o lume unde banii muncesc pentru tine. Ceea ce poate nu știi, este că tu deja ești un trader financiar. Este posibil ca tu să nu vezi lucrurile chiar așa, dar dacă muncești pentru a îți câștiga traiul, atunci **ÎȚI DAI TIMPUL LA SCHIMB PENTRU BANII**. Sincer, acesta este cel mai prost schimb pe care îl poți face. De ce? Poți oricând să primești mai mulți bani, dar timp nu mai poți primi. Dacă încetezi să mai lucrezi, mașina se oprește, fluxul de bani se oprește. Venitul tău încetează – în esență lumea ta financiară se oprește brusc. Este un joc cu sumă zero.

Nu căuta să muncești pentru bani, ci INVERS, pune-ți banii la muncă pentru tine. Bogația înseamnă să ai bani și bunuri pentru care trebuie să muncești. **INDEPENDENȚĂ FINANCIARĂ** înseamnă să ai **TIMP**, pentru că banii tăi produc pentru tine. Așadar este momentul să faci pasul de la **CONSUMATOR** la **INVESTITOR**. **PUNE-ȚI BANII LA MUNCĂ.**

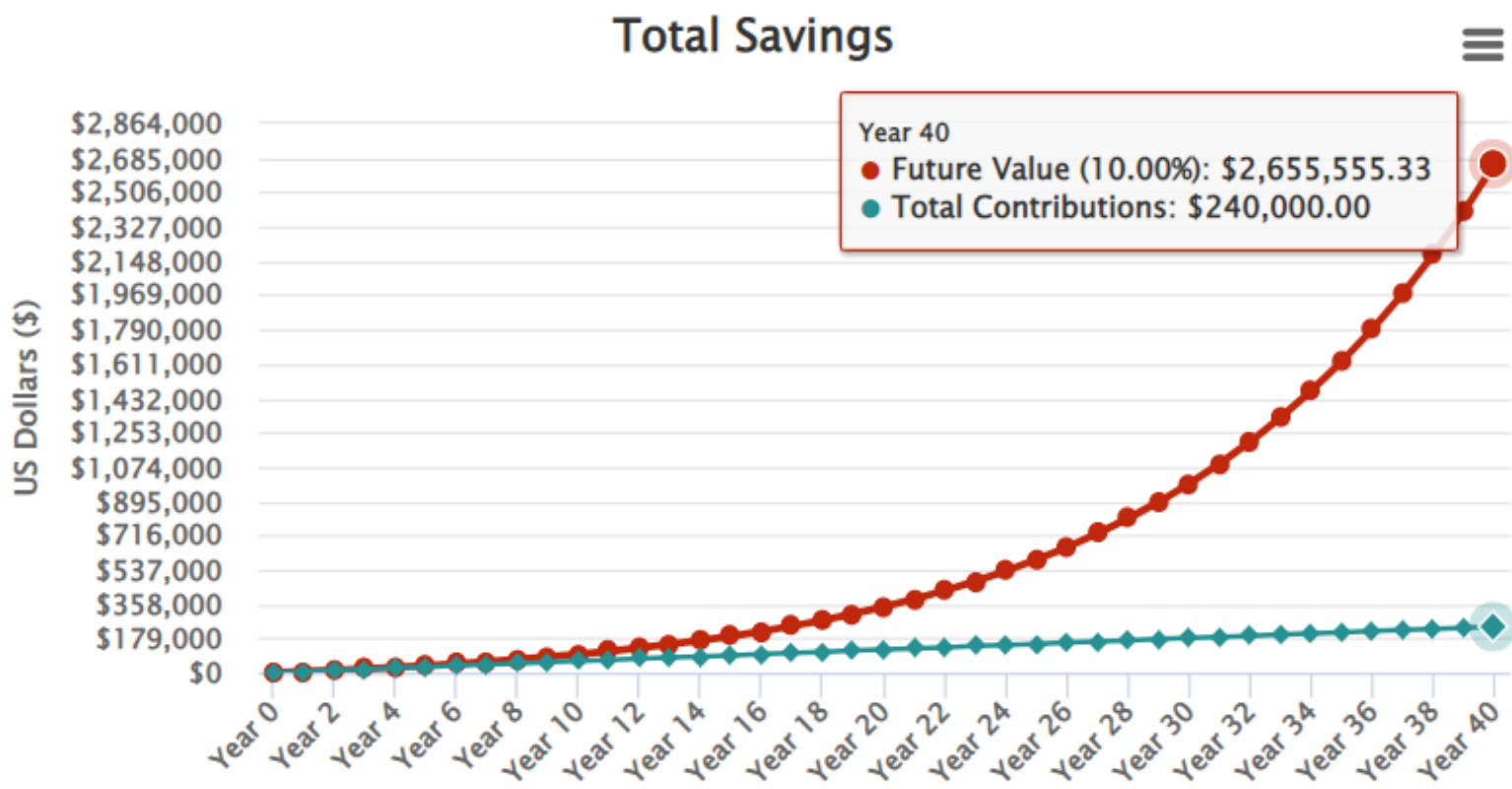
PUNE-ȚI BANII SĂ LUCREZE

Să luăm exemplul cu cei 500\$ economisiți lunar:

Dacă îi **INVESTEȘTI** în active cu un randament anual de 10%, peste 40 de ani vei avea **2.655.555 \$**.

Dacă doar îi **ECONOMISEȘTI** vei avea 240.000\$ - fără să luăm în calcul inflația. Dar dacă îi adaptăm la inflație, vor valora mult mai puțin, poate mai puțin de jumătate. Oamenii fără educație financiară își țin banii în depozite care vor ajunge să nu mai valoreze NIMIC în timp.

Dacă încă nu ești convins de puterea dobânzii compuse, încearcă un calculator online de dobândă compusă (compound interest calculator) pentru a vedea cum banii tăi se pot înmulți (sau cum își pot pierde din valoare dacă îi ții la saltea) în timp.

—●— Future Value (10.00%) —◆— Total Contributions

ISTORIA

SE REPETĂ

De obicei, în cursul vieții noastre, asistăm la cel puțin două sau trei crize financiare majore care aduc cu ele transferuri uriașe de bogăție de la o parte a populației la alta. Adevărul este că piețele financiare sunt complexe și imprevizibile, chiar și pentru investitorii profesioniști, darămite pentru neprofesioniști. Fiecare activ are propriul profil de risc și performanță diferită în perioade de criză și în perioade de prosperitate economică.

Dar înainte de a discuta despre tipuri de investiții și moduri de a investi, hai să aruncăm o privire asupra istoriei piețelor în creștere și a celor în scădere. În timp ce piețele în scădere sau crizele economice pot provoca anxietate, ele fac, de asemenea, parte dintr-un ciclu economic normal. Ele **NU DUREAZĂ PENTRU TOTDEAUNA** și există lucruri pe care le puteți face pentru a le pregăti. Fii răbdător! **CRIZELE ECONOMICE SUNT TEMPORARE ȘI TRECĂTOARE**. Este important să ai încredere că economia va reveni la normalitate în timp și, automat, și investițiile tale vor reveni.

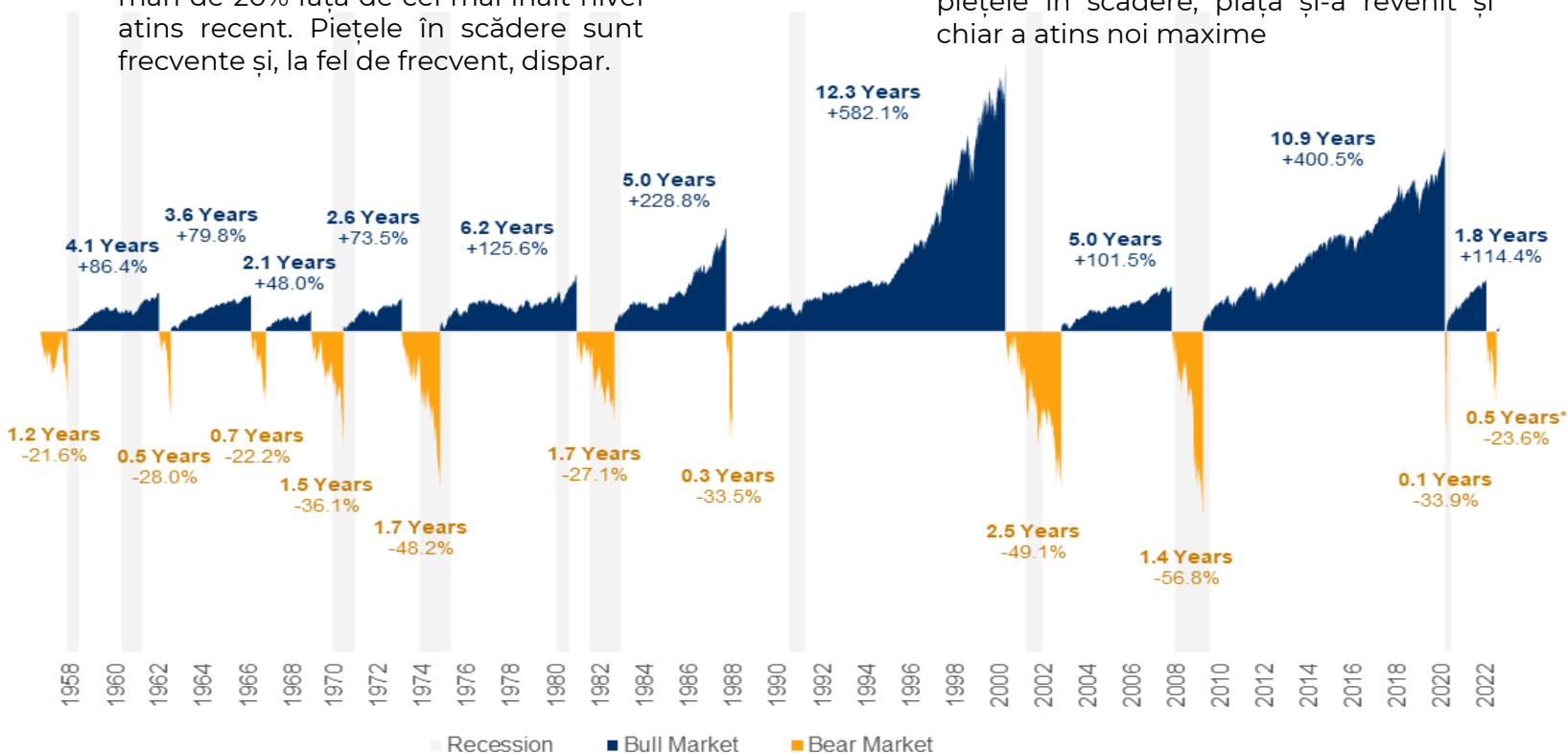

PIAȚA ÎN SCĂDERE – BEAR (URS)

O perioadă pe parcursul căreia bursele de valori înregistrează scăderi mai mari de 20% față de cel mai înalt nivel atins recent. Piețele în scădere sunt frecvente și, la fel de frecvent, dispar.

PIAȚA ÎN CREȘTERE – BULL (TAUR)

O perioadă în care piața înregistrează creșteri semnificative. Conform istoriei ilustrată în graficul de mai jos, după piețele în scădere, piața și-a revenit și chiar a atins noi maxime

PIEȚELE BEAR AU TOT FELUL DE FORME ȘI MĂRIMI

Unele piețe bear sunt ușoare și rapide, cum ar fi cea din 1957 când piața americană a acțiunilor a scăzut cu 20.7% și apoi a început să recupereze în aproximativ 3 luni. Altele au fost foarte severe, cum ar fi în criza financiară mondială din 2008 când piața americană a acțiunilor a scăzut cu aproape 57% în timp ce piața bear a durat aproximativ un an și jumătate. **Piețele în scădere sunt o parte normală a ciclului de investiții pe termen lung.**

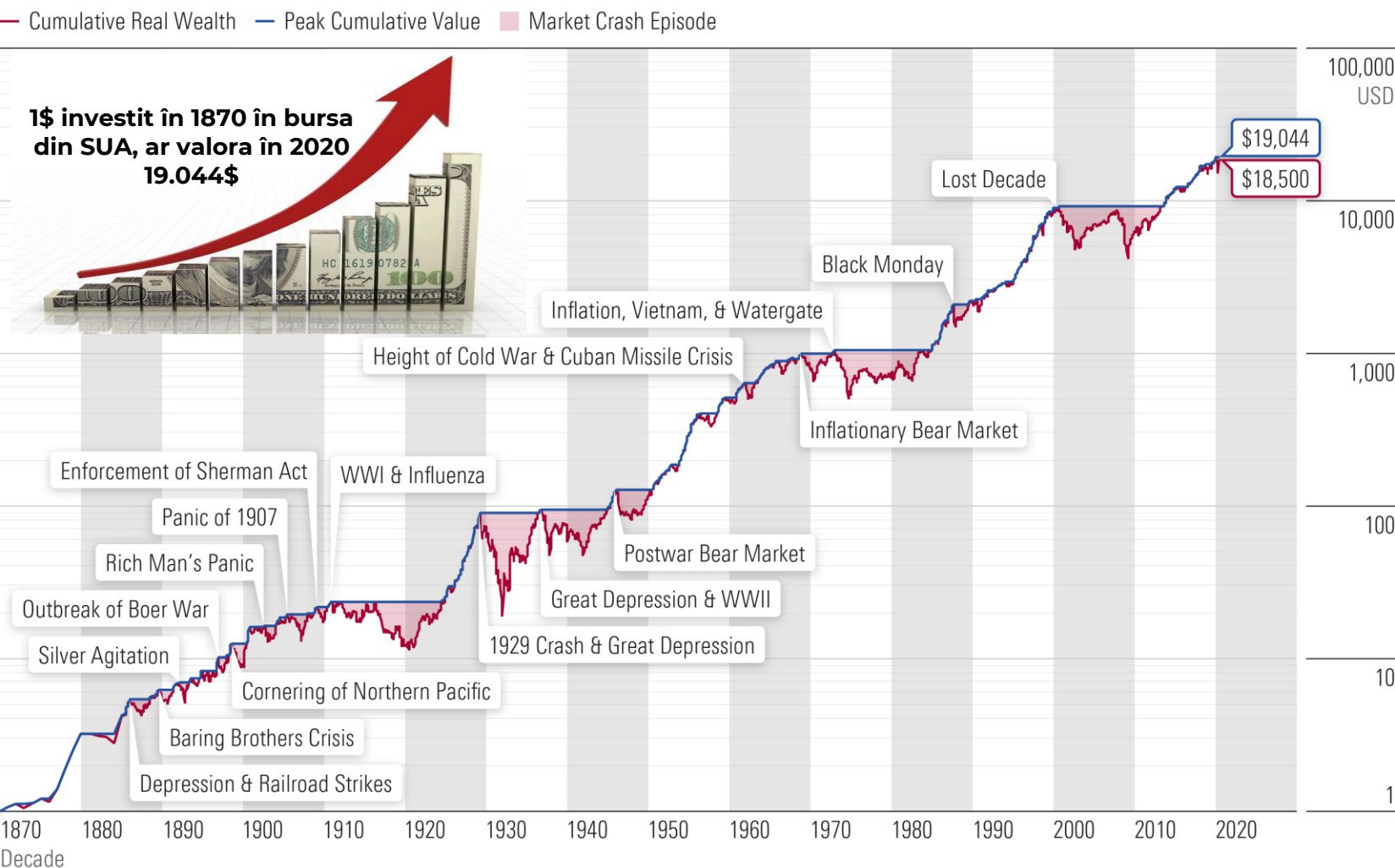
REZILIENȚA PE TERMEN LUNG A PIEȚELOR

Indiferent de severitate sau lungimea corecției, piețele au recuperat întotdeauna și au atins noi recorduri.

PREȚURILE MAI MICI ALE ACTIVELOR AR TREBUI SĂ CONDUCĂ LA RANDAMENTE MAI MARI PE TERMEN LUNG.

Identificarea minimumului unei piețe bear este aproape imposibilă. Cu toate acestea, indiferent când oamenii investesc într-o piață bear, istoria sugerează că, de obicei, au randamente pozitive ulterioare pe termen lung. Graficul de mai jos arată că de fiecare dată când piața a scăzut semnificativ, recuperarea din anul următor a fost, de asemenea, semnificativă. Această tendință s-a repetat în piețele bear din 1950 încoace.

Market Crash Timeline: Growth of \$1 and the U.S. Stock Market's Real Peak Values

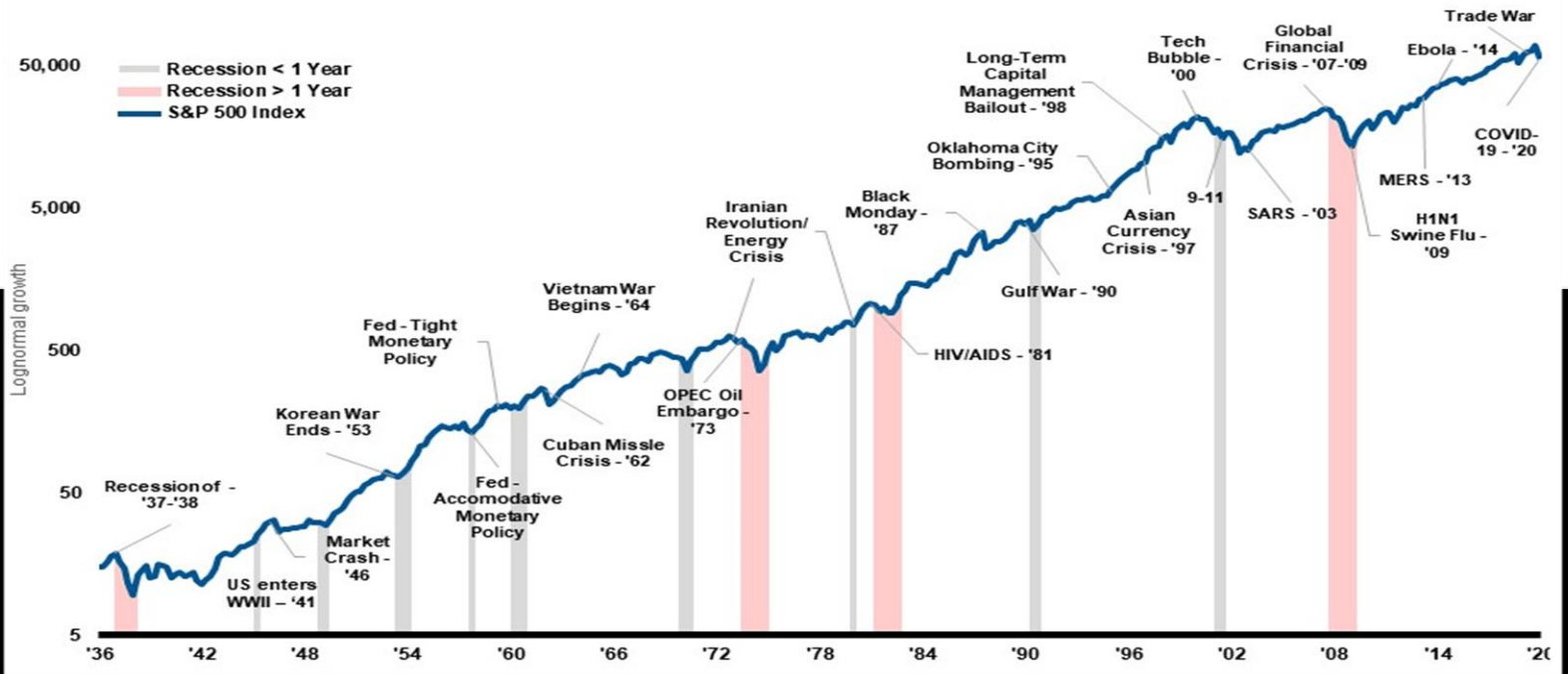

Data as of Jun 30, 2020. Sources: Kaplan et al. (2009); Ibbotson (2020); Morningstar Direct; Goetzmann, Ibbotson, and Peng (2000); Pierce (1982); www.econ.yale.edu/~shiller/data.htm; Ibbotson Associates SBBI US Large-Cap Stock Inflation Adjusted Total Return Extended Index.

În ciuda sentimentelor neplăcute asociate oricărei scăderi în piețele financiare, poate fi liniștitor să știți că acestea nu sunt ape necunoscute. **AM MAI FOST AICI!** Piețele în scădere tind să fie cauzate de un eveniment care creează șoc imediat și dramatic pentru elementele fundamentale ale pieței iar economia a supraviețuit tuturor acestor evenimente: război, pandemie, criza datoriilor, a tehnologiei, petrolului etc și a continuat să crească. Defapt, dacă priviți piețele de acțiuni din SUA din ultimii 70 de ani, au existat 10 evenimente distincte de piață în scădere. Acest lucru sugerează că, în medie, investitorii pe termen lung ar trebui să se aștepte să întâlnească o piață bear cam o dată la fiecare 7 ani. Nu uitați, crizele economice fac parte dintr-un ciclu economic normal.

Resilience of the U.S. stock market

History of moving through difficult times

Source: Morningstar Direct - S&P 500 Index, St. Louis Federal Reserve. Data as of 3/31/2020.

-34%

COVID

2020 - 33 zile

-56%

Bula imobiliară

2008 - 16 luni

-49%

Criza .com

2000 - 27 luni

-34%

Computer Trading

1987 - 2 luni

-48%

US Gold Standard

1973-1974 - 21 zile

-38%

Al doilea război mondial

1939-1942 - 32 luni

-89%

Marea Depresie

1932

-40%

Panica din 1907

1907 - 11 luni

DE FIECARE DATĂ PIAȚA ȘI-A REVENIT ȘI A AJUNS LA MAXIMÉ ISTORICE

OPȚIUNI DE INVESTIȚII

PE TIMP DE CRIZĂ

CEL MAI BUN MOMENT DE

CREȘTERE

ESTE ÎNTR-O

CRIZĂ

Într-o criză economia se blochează, companiile falimentează, oamenii sunt dați afară, rata șomajului crește, oamenii se sperie și încep să își vândă activele, prețurile la imobiliare scad, prețul acțiunilor scade, toată lumea pierde...oare? Dacă lucrurile ar fi atât de rele, de ce Warren Buffet, unul dintre cei mai bogați oameni ai lumii, spune "Sper să fie cât mai multe recesiuni!"

CE TREBUIE SĂ FACI PE TIMP DE CRIZĂ? SĂ INVESTEȘTI!

Investițiile în timp de criză pot fi mai riscante decât în perioadele economice normale, dar pot oferi și **OPORTUNITĂȚI** de a face profit, oportunități de a cumpăra investiții "la reducere". În general, este important să aveți un plan bine definit, să vă gestionați riscurile atunci când investiți în timp de criză, să vă stabiliți tipul investiției și să vă realizați un plan de investiții cu un portofoliu personalizat. Dar, în primul rând, este important să analizați care sunt principalele **OPȚIUNI DE INVESTIȚII**:

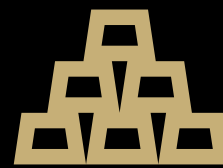
ACȚIUNI

OBLIGAȚIUNI

ETF-URI

AUR

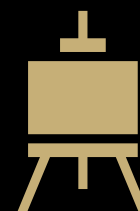
IMOBILIARE

BUSINESS-URI

CRYPTO

BUNURI DE COLECȚIE

INVESTIȚII ÎN ACTIVE

CU GRAD DE RISC SCĂZUT

Investițiile în active precum **OBLIGAȚIUNI GUVERNAMENTALE (TITLURI DE STAT)** sunt considerate unele dintre **CELE MAI SIGURE** instrumente financiare.

Titlurile de stat sunt **INSTRUMENTE FINANCIARE EMISE DE GUVERNUL UNEI ȚĂRI**, cu scopul de a împrumuta bani de la investitori, fie persoane fizice sau juridice, fie instituții financiare, pentru a finanța cheltuielile sale. La scadența titlului, guvernul este obligat să returneze **SUMA ÎMPRUMUTATĂ**, împreună cu o **DOBÂNDĂ** anuală prestabilită, în general **NEIMPOZABILĂ**. Obligațiunile guvernamentale emise de un guvern constituie **DATORIA NAȚIONALĂ**.

Principalul avantaj al acestor instrumente este acela că sumele pe care le investești, precum și dobânzile aferente **SUNT GARANTATE INTEGRAL DE CĂTRE STAT**. Doar în situația în care țara ajunge în faliment sau în imposibilitate de plată, tu nu-ți vei mai primi banii.

RANDAMENTUL ESTE DIRECT PROPORȚIONAL CU RISCUL ASUMAT. Datorită riscului lor relativ scăzut, obligațiunile guvernamentale plătesc de obicei **DOBÂNZI SCĂZUTE**. De multe ori, sumele câștigate nu vor depăși valoarea inflației. De exemplu, Ministerul Finanțelor a lansat în decembrie 2022, noi emisiuni de titluri de stat destinate exclusiv populației prin intermediul programelor TEZAUR și FIDELIS. Românii puteau investi în titlurile de stat TEZAUR, cu maturități de 1 și 2 ani cu dobânzi anuale de 7,65%, respectiv 7,80% și în titlurile de stat FIDELIS în lei cu scadențe de 1 an și 3 ani cu dobânzi anuale de 7,65% și respectiv 8,00%, pe când inflația în România a fost în 2022 de 13,8%, conform INS.

OBLIGAȚIUNILE CORPORATIVE sunt titluri de valoare emise de companii, prin intermediul cărora acestea împrumută bani de la investitori. Ele sunt considerate datorii ale companiei emitente și sunt emise cu o anumită **valoare nominală**, o **dobândă fixă sau variabilă** și o **scadență specifică**. Investitorii care cumpără obligațiuni corporative primesc de obicei dobânzi regulate pe durata scadenței, iar la maturitate, compania trebuie să ramburseze tot capitalul investit.

Obligațiunile corporative pot fi emise de companii de diferite dimensiuni și din diferite sectoare, iar calitatea creditului poate varia în funcție de evaluarea rating-ului companiei de către agențiile de rating. Investitorii pot utiliza obligațiunile corporative ca **instrument de diversificare a portofoliului** lor și de a obține randamente mai mari decât cele oferite de conturile de economii sau de alte instrumente financiare mai sigure. În comparație cu acțiunile, obligațiunile corporative oferă de obicei randamente mai mici, dar prezintă un risc mai mic și sunt considerate mai sigure.

INVESTIȚII ÎN

ETF-URI

FONDURILE TRANZACȚIONATE LA BURSĂ (Exchange Traded Funds sau ETF) sunt fonduri care cuprind o serie de active sub forma unui coș de titluri – acțiuni, obligațiuni sau o combinație a acestora, care sunt listate sub forma unui singur instrument la bursă. Practic, un ETF îți oferă posibilitatea de a cumpăra sau de a vinde un coș cu active fără a fi necesar să cumperi toate componentele acestuia în mod individual. Aceste fonduri sunt administrate automat, prin replicarea modelului matematic din spatele unui index. ETF-urile oferă **DIVERSIFICARE** și sunt **UȘOR DE TRANZACȚIONAT** precum acțiunile, ceea ce oferă mai mult control investitorilor.

Primul ETF a fost lansat în 1993 și anume SPDR S&P 500 ETF (SPY), care urmărește indicele S&P 500 (cele mai bune 500 de companii, după capitalizare, listate la bursa din America) și care este și azi unul dintre cele mai tranzacționate ETF-uri. Există mai multe categorii de ETF-uri în care poți investi:

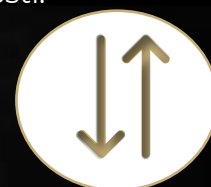
ETF-URILE PE INDICI DE ACȚIUNI urmăresc un anumit indice de acțiuni, cum sunt, de exemplu, ETF-uri care urmăresc evoluția indicelui S&P 500.

ETF-URI PE OBLIGAȚIUNI urmăresc un portofoliu de obligațiuni, cum ar fi datoriile guvernamentale.

ETF-URILE SECTORIALE SAU INDUSTRIALE urmăresc companiile dintr-un anumit sector, cum ar fi cel bancar, de tehnologie, energie, etc.

ETF-URILE INVERSE cresc în valoare atunci când piața scade și scad în valoare atunci când piața crește. Ele permit investitorilor să cumpere un fond care urmărește invers un anumit indice.

ETF-URI INTERNAȚIONALE urmăresc companiile din mai multe țări sau regiuni.

ETF-URILE DE MĂRFURI urmăresc prețul materiilor prime, cum ar fi aurul, cereale sau petrolul.

ETF-URILE VALUTARE urmăresc una sau mai multe monede, cum ar fi euro sau o criptomonedă.

ETF-URI PE IMOBILIARE Acestea urmăresc evoluția indicilor imobiliari.

ETF-urile pot fi o **VARIANTĂ UȘOARĂ** de a **INVESTI DIVERSIFICAT**, la nivel global.

ETF-uri sunt ideale pentru investitorii la început de drum care nu au foarte multe cunoștințe financiare, dar și pentru investitorii cu un grad de risc moderat. Una dintre cele mai bune și simple metode de investiție este de a investi regulat, lunar o sumă de bani într-o gamă de ETF-uri și să ții investiția pe termen lung. De exemplu, ETF-urile care urmăresc indicele S&P 500 (Standard and Poor's 500) care este recunoscut ca fiind principalul indicator al dezvoltării economiei SUA, au adus investitorilor, în ultima perioadă, un randament mediu anual de 10%.

ETF-urile reprezintă 30% din totalul tranzacțiilor din SUA din punct de vedere al valorii, potrivit Barron's. Apetitul ridicat al investitorilor pentru ETF-uri se datorează simplității lor, a costurilor reduse și a accesului la un produs diversificat. Astăzi, există sute de ETF-uri tranzacționate în mod regulat pe bursele majore.

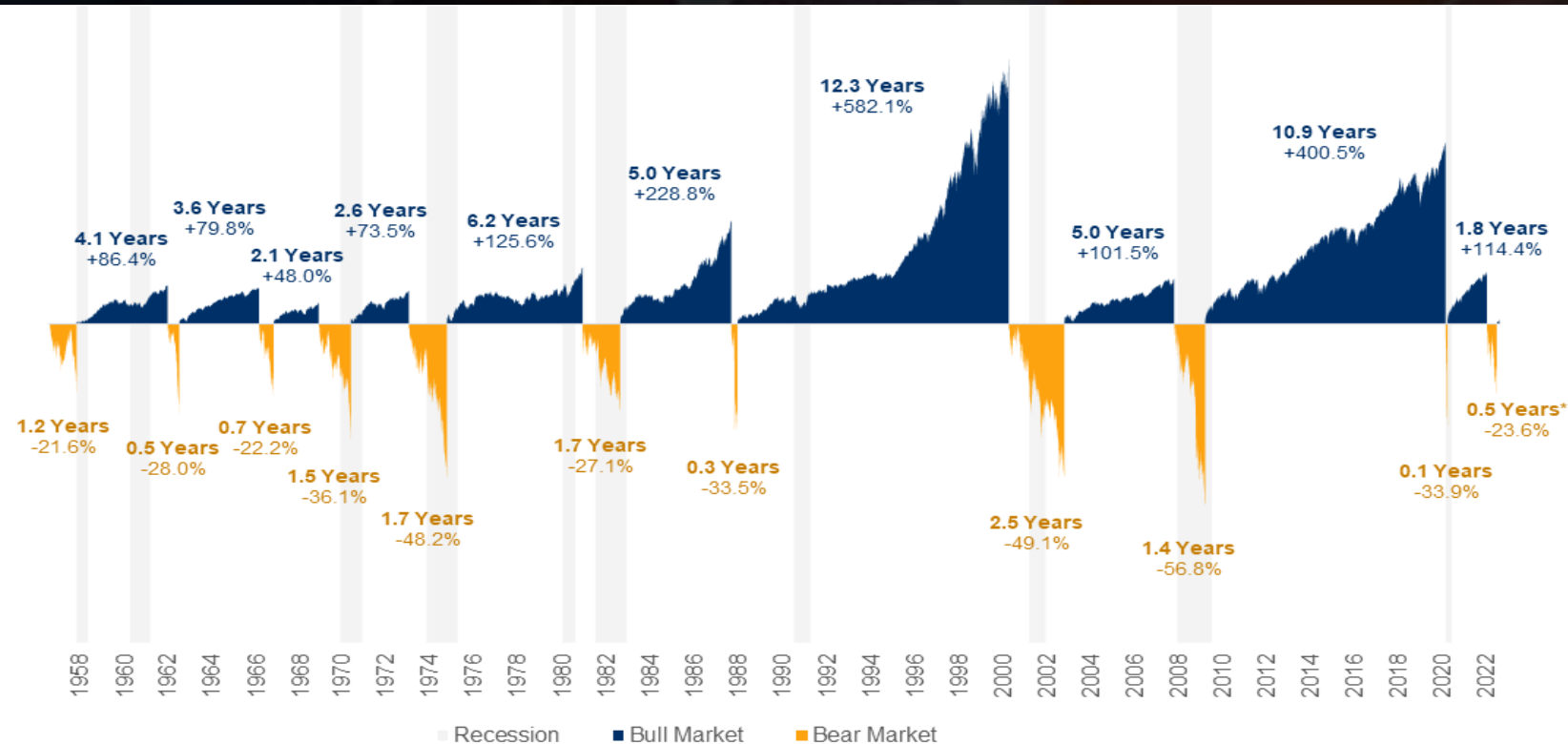
INVESTIȚII IN

ACȚIUNI

Investițiile în acțiuni pe timp de criză pot fi mai **RISCANTE** decât în perioadele economice normale, dar pot oferi și **OPORTUNITĂȚI DE A FACE PROFIT**. Evoluția pieței de acțiuni în timpul crizelor poate fi foarte volatilă și impredictibilă. În general, în timpul unei crize economice, piața de acțiuni scade brusc, dar poate să se recupereze și să se stabilizeze în timp.

În timpul crizei economice din 2008-2009, piața de acțiuni a scăzut cu peste 50% în câteva luni, dar a început să recupereze în 2010 și a atins un nou maxim în anii următori.

În timpul crizei COVID-19, piața de acțiuni a scăzut brusc în martie 2020, dar a început să recupereze în aprilie - mai și a continuat să crească în următoarele luni chiar dacă a existat o volatilitate semnificativă.

ÎN BEAR MARKET

SE FAC BANI

Este important să rețineți că în BEAR MARKET sunt cele mai bune **OPORTUNITĂȚI** de a face bani. Când toate acțiunile sunt "la reducere" este momentul **SĂ INVESTEȘTI**, însă trebuie să ai răbdare până în următorul BULL MARKET. Investitorii știu că 100\$ investiți în BEAR MARKET, ar putea să valoreze 1 000\$, 5 000\$ sau 10 000\$ în următorul BULL MARKET. Așadar, **RĂBDAREA** este cheia.

CAUȚĂ OPORTUNITĂȚI. În timpul unei crize economice, oportunitățile financiare pot părea rare și greu de găsit. Cu toate acestea, iată câteva modalități de a investi în acțiuni pe timp de criză:

ACȚIUNI BLUE CHIP: Acțiunile blue chip sunt acțiunile unor companii cu o istorie de performanță solidă și cu un bilanț financiar solid. Acestea sunt mai puțin susceptibile de a fi afectate de criza economică și pot oferi oportunități de investiții pe termen lung.

DOMENII CU POTENȚIAL DE CREȘTERE: Căutați domenii cu potențial de creștere, cum ar fi AI (Artificial intelligence), mașini electrice și tot ce ține de producerea acestora (litium), energie solară, blockchain sau sănătate, care pot fi mai puțin afectate de criza economică și pot oferi oportunități de investiții pe termen lung.

Urmați **TENDINȚELE PIETEI:** În timpul crizei, unele sectoare pot avea performanțe mai bune decât altele. Este important să urmăriți tendințele pieței și să identificați sectoarele care ar putea fi în creștere sau care ar putea reveni la nivelurile lor anterioare crizei.

ACȚIUNI CU O VALOARE SUBESTIMATĂ: Căutați acțiuni care au o valoare subestimată, acestea pot fi achiziționate la un preț mai mic și pot oferi oportunități de a face profit pe măsură ce piața revine.

ACȚIUNI CARE OFERĂ DIVIDENDE: Acțiunile cu dividende pot oferi un venit suplimentar, chiar și atunci când piața este în scădere.

Este important să rețineți că evoluția pieței de acțiuni în timpul crizelor economice este impredictibilă și poate fi foarte volatilă. Este important să vă gestionați riscurile și să nu luați decizii de investiții bazate doar pe emoții sau lipsă de informații. Piața de acțiuni este destul de complexă și dacă doriți să învățați cum să analizați companiile, cum stabilim valoarea reală a unei companii, ce determină ca o companie să fie considerată subevaluată sau supraevaluată și cum să investiți eficient, vă invit să accesați cursul de investiții în acțiuni de pe platforma de educație Winvest.

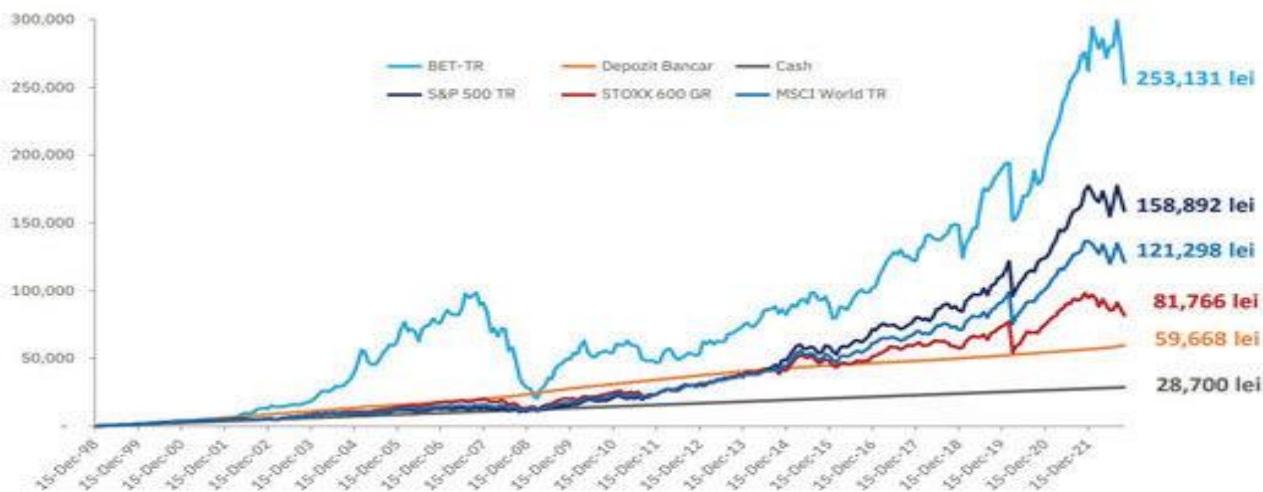
BVB - Bursa de Valori București este piața financiară centrală din România, unde se tranzacționează acțiuni, obligațiuni și alte instrumente financiare. Aceasta a luat naștere în 1995, deci este o piață tânără, unde sunt listate în jur de 83 de companii pe **PIAȚA PRINCIPALĂ** - piața reglementată și în jur de 300 companii pe **PIAȚA AeRO** (Alternative Exchange în Romania) - piața secundară pentru companii mai mici. Conform studiilor, sunt în jur 125.000 investitori care tranzacționează activ pe piața din România. Cifra este încă una mică dacă ar fi să ne comparăm cu statele ce au o adevărată istorie în ceea ce privește investițiile bursiere, însă cifrele sunt în continuă creștere.

Trebuie să ținem cont că, în general, evoluția bursei de valori este influențată de o serie de factori, cum ar fi starea economiei naționale și internaționale, evenimente politice, schimbările în legislație și reglementări, nivelul dobânzilor și inflației, precum și de cererea și oferta de instrumente financiare pe piață. Această evoluție a bursei de valori este măsurată prin intermediul **INDICILOR BURSIERI**, respectiv în România este **INDICELE BET** (Bucharest Exchange Trading), care urmărește evoluția celor mai lichide 20 acțiuni de pe Bursa de Valori București. Fiind o țară emergentă cu potențial de creștere, în ultimii ani, BVB a adus niște **RANDAMENTE SEMNIFICATIVE**, pe fondul creșterii economice a României și a interesului investitorilor pentru piața financiară din Europa de Est. Cu toate acestea, o piață emergentă prezintă **RISCURI MULT MAI MARI** decât o piață dezvoltată cum este SUA, pentru că **VOLATILITATEA PIETEI POATE FI MULT MAI MARE ȘI PENTRU CĂ ARE O LICHITATE MULT MAI MICĂ**.

BVB a postat graficul de mai jos arătând **RANDAMENTELE ADUSE DE 100 LEI INVESTIȚI LUNAR ÎNCEPÂND DIN 1998**. Analiza a scos în evidență potențialul pe care îl are BVB prin cel mai reprezentativ indice al său - indicele BET - în detrimentul altor potențiale opțiuni de investiții. Pe scurt, investirea în principalul indice al BVB ți-ar fi adus o sumă de 6 ori mai mare decât dacă ți-ai fi pus banii în casă și de 3 ori mai mare decât dacă alegeai varianta unui depozit bancar.

Investiție lunară a câte 100 RON din '98

Investiție lunară recurentă a 100 RON în BET-TR vs S&P 500 TR vs STOXX 600 GR vs MSCI World GR vs Deposits vs Cash (Dec 1998 - Oct 2022, în RON)

Sursa: BVB, Refinitiv Eikon, calcule BVB

27

În concluzie, BVB pentru că are potențial de creștere și, în plus, este important să ne susținem și economia României. Însă, chiar dacă până acum BVB a adus randamente foarte bune, acest lucru nu garantează neapărat că va urma acest trend. În plus ține cont că evoluția bursei de valori din România poate fi volatilă și poate fi afectată de schimbări neașteptate în mediul economic și politic.

INVESTIȚII ÎN IMOBILIARE

SUNTEM O ȚARĂ A EXTREMELOR

Ultimele cifre publicate de Eurostat arată că peste 90% dintre români sunt proprietari de imobile, cel mai ridicat nivel din UE, unde media este 70%. Pe de altă parte, România înregistrează al doilea cel mai scăzut PIB din UE. În plus, deloc întâmplător, România înregistrează cel mai scăzut nivel al educației financiare din Europa. Imobiliarele sunt o **BUNĂ SURSĂ DE VENIT PASIV** și de **DIVERSIFICARE** a portofoliului, însă au randamente sub alte clase de active. Cu toate acestea, investiția în imobiliare poate fi o **OPORTUNITATE ÎN TIMPUL UNEI CRIZE ECONOMICE**.

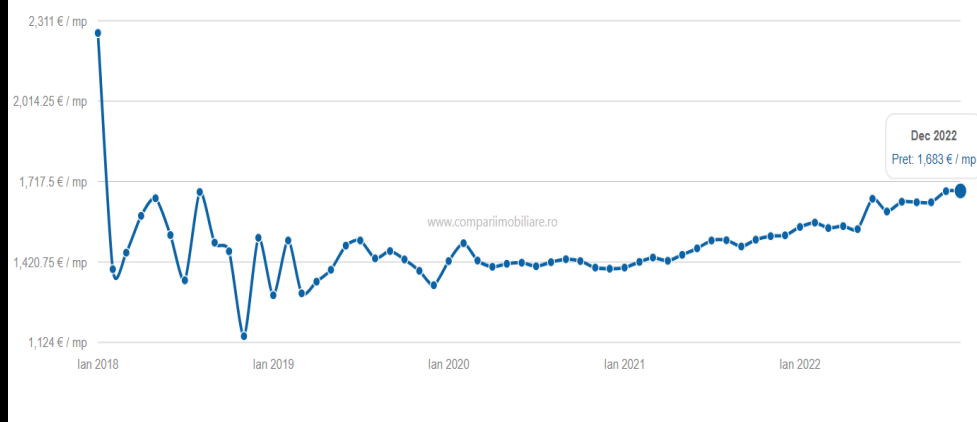
VENIT PASIV

CHIRIILE pot fi o bună sursă de venit pasiv. În funcție de **locație** și **starea proprietății**, închirierea poate fi o sursă sigură de venit lunar sau anual. Totuși, e important să analizezi bine piața și să te asiguri că investești **în zone cu potențial de creștere**. Randamentul chiriilor pentru imobile depinde de la oraș la oraș, însă, în general, în România, este în jur de 4-5% anual, după plata tuturor cheltuielilor și taxelor.

CREȘTEREA VALORII

În timpul unei crize economice, prețurile la imobiliare pot scădea, oferind oportunități pentru achiziționarea de proprietăți la prețuri reduse. De-a lungul timpului, proprietățile imobiliare pot crește în valoare, oferind un **POTENȚIAL DE APRECIERE A INVESTIȚIEI** pe termen lung. **ÎN IMOBILIARE, LOCAȚIA ESTE CHEIA SUCCESULUI.** Conform imobiliare.ro, prețul imobilelor a crescut constant în ultima perioadă, dar, cu toate acestea, nu a mai atins valoarea din 2008.

Istoric preț pe mp al apartamentelor de vânzare din București

<https://compariimobiliare.ro/preț-imobil/ilfov>

DIVERSIFICARE

Investițiile imobiliare pot fi o modalitate eficientă de a **DIVERSIFICA PORTOFOLIUL DE INVESTIȚII**, reducând astfel riscul asociat investițiilor concentrate într-un singur sector sau activ. Investițiile imobiliare pot fi rentabile, oferind un **UN RANDAMENT COMPETITIV** în comparație cu alte instrumente financiare, cum ar fi depozite bancare sau titluri de stat. Ele pot fi o modalitate de a **TE PROTEJA ÎMPOTRIVA INFLAȚIEI**, deoarece creșterea prețurilor la proprietăți poate urma ritmul inflației, oferind astfel o protecție a valorii investiției pe termen lung.

REITS

O altă metodă de a investi în imobiliare este investiția în REITs (Real Estate Investment Trusts) care sunt instrumente care permit investitorilor să obțină expunere la mai multe proprietăți imobiliare și să obțină un venit din chirii și aprecierea proprietăților imobiliare.

METALE

PREȚIOASE

În această epocă de lichidități abundente, piața metalelor prețioase a atras tot mai mult atenția investitorilor privați și instituționali care caută să își plaseze banii în **ACTIVE REALE**. Investiția în metale prețioase precum aurul și argintul poate fi o modalitate bună de a diversifica un portofoliu pentru că oferă protecție împotriva inflației și incertitudinii economice.

AURUL este considerat **UN ACTIV DE REFUGIU** în timpul incertitudinii economice, iar **valoarea sa tinde să crească în aceste momente**.

ARGINTUL este considerat atât **UN ACTIV DE REFUGIU** cât și **UN METAL INDUSTRIAL**, deoarece este utilizat într-o gamă largă de aplicații industriale.

Așa cum am discutat pe larg în ebook-ul **"CINE CONTROLEAZĂ BANII"**, **BANII TREBUIE SĂ STOCHENZE ȘI SĂ ÎȘI MENȚINĂ VALOAREA ÎN TIMP**, adică să își mențină puterea de cumpărare pe o perioadă lungă de timp, ceea ce banii actuali, banii FIAT, nu au reușit. Ei își pierd din puterea de cumpărare pe zi ce trece din cauza inflației.

Prin urmare, în perioadele dificile (crize, războaie) oamenii își pierd încrederea în guverne și în banii FIAT, deoarece își fac griji cu privire la stabilitatea instituțiilor care EMIT și CONTROLEAZĂ banii, iar oamenii revin la banii grei, precum aurul, care are valoare intrinsecă și de schimb. **GUVERNELOR NU LE PLACE AURUL PENTRU CĂ NU ÎL POT PRINTA.**

AURUL ȘI ARGINTUL AU RAMAS MII DE ANI ULTIMELE REZERVE DE VALOARE ALE LUMII.

ISTORIE LUNGĂ

Utilizarea aurului ca bani a început cu mii de ani în urmă. Unele dintre primele monede de aur descoperite datând din secolul al VIII-lea î.Hr. pe vremea regelui lidian Cresus când s-au bătut pentru prima dată monede de aur.

Pe lângă istoria sa lungă de peste 5000 ani ca mijloc stabil de schimb, valoarea aurului provine și din raritatea sa ca metal prețios.

Toate bancnotele țărilor au avut acoperire în aur până în 1971 când etalonul aur a fost îndepărtat definitiv și monedele FIAT nu au mai avut acoperire în nimic.

CREȘTEREA VALORII ÎN TIMP

Din 1971, când standardul aur a fost abandonat, aurul a cunoscut în mare măsură schimbări pozitive de preț în timpul recesiunilor. Și, în ultimele trei recesiuni, performanța sa a contracarat-o pe cea a S&P 500. Deși creșterile de valoare nu au fost foarte mari, ele au ajutat la cimentarea poziției aurului ca instrument împotriva tulburărilor financiare și ca depozit de valoare.

De exemplu, când bursa s-a prăbușit în 2007, cererea de investiții în aur a crescut, deoarece investitorii căutau o opțiune mai sigură pentru banii lor. Între 2007 și 2011, prețul aurului s-a dublat. În mod similar, cu teama și incertitudinea la cote maxime, în timpul pandemiei de COVID-19, prețul aurului a atins un maxim istoric.

AURUL ÎȘI PĂSTREAZĂ ȘI ÎȘI MĂREȘTE VALOAREA ÎN TIMP

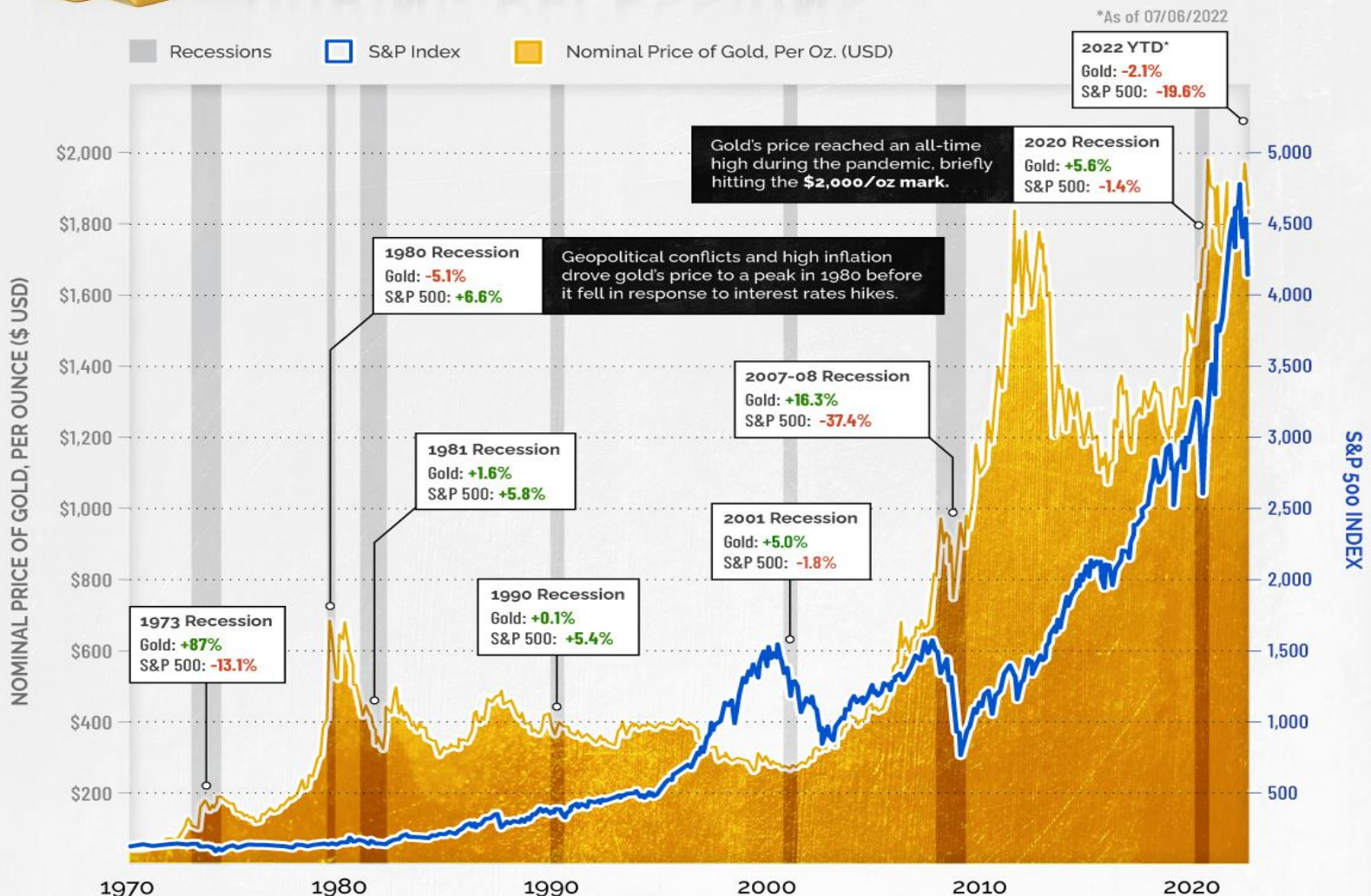
Spre deosebire de diferitele monede fiduciare din întreaga lume, aurul își menține valoarea și, în ciuda ciclurilor economice, prețul său a crescut doar în ultimele trei secole, de la 19,3\$ pe uncie (în 1792) la aprox. 2000\$ pe uncie în 2022.

HOW GOLD PERFORMS DURING RECESSIONS

Gold has long been considered a safe-haven asset for investors when markets are in turmoil.

How has gold's price changed during historical recessions?

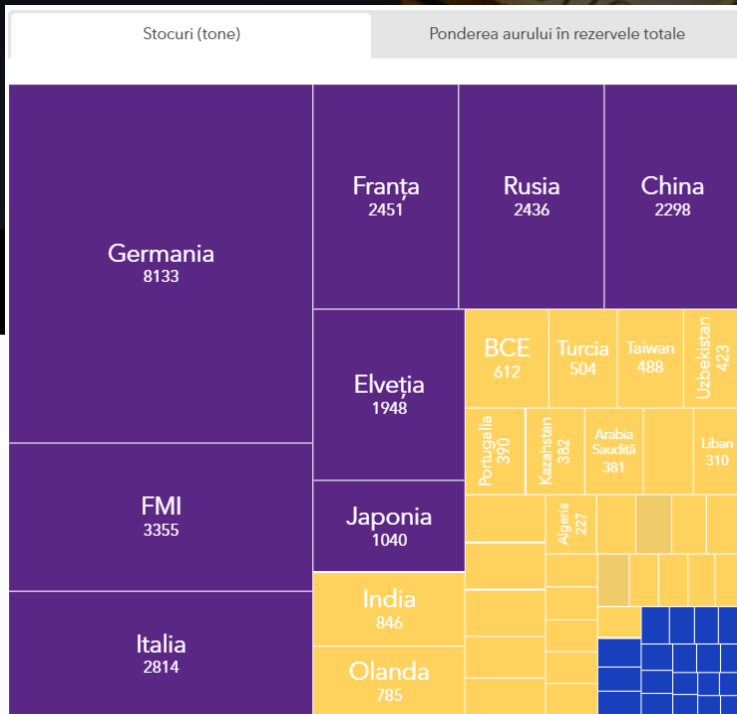

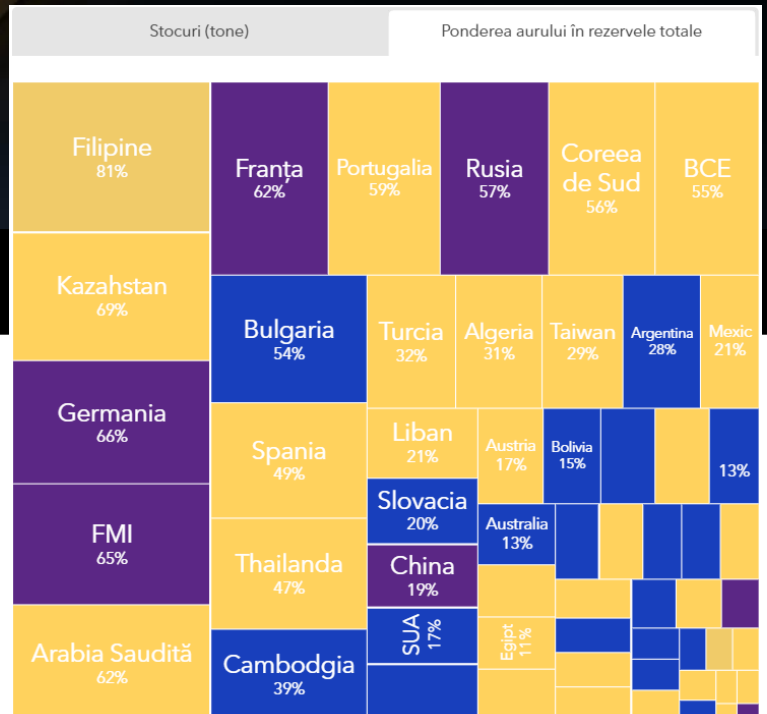
MIJLOC DE REFUGIU

Aurul este considerat **UN ACTIV SIGUR ÎN TIMP DE CRIZĂ**, deoarece are o ofertă limitată și o cerere stabilă, ceea ce îl face relativ rezistent la volatilitatea pieței. De asemenea, aurul poate fi utilizat ca mijloc de protecție împotriva inflației și a devalorizării monedei.

În al treilea trimestru din 2022, băncile centrale au cumpărat cu peste 300% mai mult aur decât în aceeași perioadă a anului trecut și cu 114% mai mult decât în al doilea trimestru, potrivit celor mai recente date de la World Gold Council. Aceasta este cea mai masivă cumpărare de aur de către instituții din 1967. Aurul este încă văzut ca un activ fără riscuri, dar acum cinci decenii el **ERA ECHIVALENTUL BANILOR**. Băncile centrale caută acum să cumpere cât mai mult aur, pentru a-și menține valoarea propriilor monede, echilibrând cu devalorizarea cauzată de tipărirea unei cantități atât de mari de bani noi.

STOCURI AUR (TONE) PE ȚĂRI

PONDERE AUR ÎN REZERVELE BANCARE TOTALE Sursa: tavex.ro

**VALOAREA
AURULUI**

CREȘTE

PE TIMP DE CRIZĂ

DIVERSIFICARE PORTOFOLIU

Există mai multe modalități de a investi în metale prețioase, inclusiv cumpărarea de metal fizic, cumpărarea de fonduri tranzacționabile cu metale (ETF-uri) sau investiția în acțiunile companiilor miniere care extrag metalul. Aurul este considerat un instrument eficient de diversificare pentru investitorii care doresc să-și protejeze averea, fiind recomandat, de către marii investitori, să deții aur între 5%-10% din portofoliul tău.

CRYPTO

- Investiția în criptomonede, poate fi o oportunitate **CU RISCURI MARI** și **RECOMPENSE MARI**.
- Valoarea acestor active digitale poate fi **FOARTE VOLATILĂ** și poate fluctua dramatic într-un scurt interval de timp.
- Cu toate acestea, criptomonedele au câștigat popularitate ca formă de **INVESTIȚIE** și modalitate de **PĂSTRARE A VALORII** în ultimii ani. În plus, crypto îți poate oferi posibilitatea de a investi în proiecte inovatoare cu potențial de creștere încă de la început de drum.
- Piața criptomonedelor este relativ nouă, foarte **SPECULATIVĂ** și **SLAB REGLEMENTATĂ**, ceea ce a dus la falimentarea multor proiecte crypto și pierderea banilor oamenilor.
- Investiția în criptomonede implică un **GRAD RIDICAT DE RISC** și ar trebui abordată cu precauție. Chiar dacă au îmbogațit mulți oameni în ultimii ani, acestea nu au reușit să își mențină valoarea în timp.

**NU RISCA BANII PE CARE NU-I AI!
RISCĂ DOAR BANII PE CARE ÎȚI PERMIȚI SĂ-I PIERZI!**

BUSINESS

BUSINESS-URI CU POTENȚIAL DE CREȘTERE

Investițiile în noi afaceri în timp de criză pot fi o oportunitate pentru investitori, dar trebuie abordate cu precauție și analiză atentă. Cercetați piața și identificați afacerile care au potențial în timp de criză. Acestea pot fi afaceri care oferă produse sau servicii care sunt **esențiale pentru clienți** în timpul crizei (industria alimentară, igienă, servicii medicale etc.) sau care **oferă soluții inovatoare** pentru problemele create de criză.

Dacă doriți să investiți în alte companii decât cea proprie, căutați să investiți în companii care au domenii de activitate cu potențial de creștere, care pot fi mai puțin afectate de criza economică și pot oferi oportunități pe termen lung. Sunt esențiale: verificarea dacă afacerea are un plan de afaceri solid, un model de venituri scalabil, cercetarea echipei de management și experiența lor în domeniu.

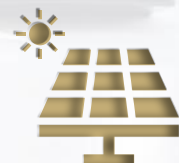
**INTELIGENȚĂ
ARTIFICIALĂ**

ROBOTICĂ

SĂNĂTATE

ENERGIE SOLARĂ

BAZE DE DATE

CLOUD COMPUTING

**FINANȚE
DESCENTRALIZATE**

BLOCKCHAIN

PLAN DE

INVESTIȚII

Înainte de a începe să îți investești banii, este foarte important să îți faci un **PLAN DE INVESTIȚII**. Un plan de investiții este ca un GPS pentru destinația ta financiară. Gândește-te la planul tău ca la o hartă care te duce la obiectivul tău financiar. Te va ajuta să îți stabilești destinația și traseul. Ca și planificarea unei călătorii rutiere, planificarea investițiilor nu trebuie să fie complicată, nu necesită serviciile unui profesionist și nu trebuie să dureze mult timp. Până la urmă sunt banii tăi, e viața ta și tu ești conducătorul ei. Iată câteva dintre motivele importante pentru care este benefic să ai un plan de investiții:

1

Un plan de investiții bine gândit și adaptat la nevoile tale te poate ajuta să-ți clarifici și să îți stabilești **PRIORITĂȚILE ÎN VIAȚĂ**. Poți stabili obiective de economisire pentru achiziționarea unei case, pentru pensie sau pentru educația copiilor etc. Planificarea financiară poate fi un instrument puternic care te poate ajuta să stabilești **CUM SĂ-ȚI ATINGI OBIECTIVELE** financiare și **ÎN CE TERMENE**.

2

REDUCEREA RISCULUI DE PIERDERE A BANILOR. Un plan bine definit poate să-ți reducă riscul de **A PIERDE BANII**. Alegerea investițiilor potrivite profilului tău și diversificarea portofoliului tău pot reduce riscul investițiilor și te poate proteja în cazul unui eveniment negativ pe piață.

3

Un plan bine gândit poate să te ajute să-ți stabilești **NIVELUL DE RISC** pe care ești dispus să-l asumi și să-ți **DIVERSIFICI PORTOFOLIUL**. Acest lucru te poate ajuta să minimizezi riscul investițiilor și să-ți maximizezi randamentul.

4

CREȘTE ÎNCREDEREA ȘI REDUCE STRESUL. Un plan de investiții îți poate da un sentiment de control asupra banilor tăi și te poate ajuta să iei decizii mai bune și mai informate. În acest fel, te poți simți mai încrezător în deciziile tale și vei avea mai puțin stres atunci când vine vorba de investițiile.

CE PRESUPUNE UN PLAN DE INVESTIȚII

Adesea punem întrebarea: "Unde să investesc banii?" O întrebare simplă la care însă nu există un răspuns general valabil pentru toți. De ce? Pentru că fiecare dintre noi este diferit și economiile și investițiile ne sunt influențate de factori precum: venituri, vârsta, apetit la risc, obiective financiare, profilul investițional al fiecăruia, dimensiunea averii etc. Un plan de investiții ar trebui să fie constituit cu grijă, luând în considerare o serie de factori care ar putea afecta succesul investițiilor tale. În general, planul tău de investiții ar trebui să includă următoarele etape:

Realizează un PLAN DE INVESTIȚII

și ține-te de el

#1 Identifică **SITUAȚIA FINANCIARĂ ACTUALĂ** și setează-ți **OBIECTIVELE** financiare

#2 Setează-ți **ORIZONTUL DE TIMP** în care vrei să investești

#3 Analizează-ți **PROFILUL DE RISC** pe care îl ai

#4 Realizează-ți **PORTOFOLIUL DE INVESTIȚII** potrivit

#5 Stabilește **TIPUL INVESTIȚIEI**: activ sau pasiv și **STRATEGIA**

#6 Realizează un **PLAN DE MONITORIZARE ȘI REBALANSARE** a portofoliului

Nu uita! Un plan de investiții este important pentru a te ajuta să-ți atingi obiectivele financiare și pentru a-ți proteja investițiile împotriva riscurilor. Un plan bine gândit și implementat corespunzător poate îmbunătăți randamentul investițiilor tale și te poate ajuta să iei decizii informate și bine fundamentate. O să luăm pe rând, pas cu pas, în crearea unui plan de investiții eficient.

#1. AVEREA TA ACTUALĂ

În primul rând, trebuie să identifici de unde pleci din punct de vedere financiar. Care este averea ta netă? **AVEREA NETĂ** se calculează ca diferență dintre **ACTIVE** (ceea ce deții: cash, economii, imobile, investiții, aur, obiecte de valoare etc) și **PASIVE** (ceea ce datorezi: datoriile curente, datoriile ipotecare, carduri de credit, etc).

AVEREA
NETĂ

ACTIVE

PASIVE

#1. OBIECTIVE DE INVESTIȚII

După ce știi care este averea ta netă, caută să îți identifici **OBIECTIVELE DE INVESTIȚII**, cum ar fi obținerea unui venit suplimentar, atingerea independenței financiare, asigurarea unor venituri pasive pentru pensie, asigurarea unui fond pentru educația copiilor sau economisirea pentru o anumită achiziție etc. Aceste obiective ar trebui să fie **SMART**: SPECIFICE, MĂSURABILE, ACCESIBILE, RELEVANTE și încadrate în TIMP.

OBIECTIV PE TERMEN LUNG

Setează-ți obiective pe termen lung, de exemplu: generarea a 2 surse de venit pasiv care să îți asigure acoperirea cheltuielilor lunare în maxim 10 ani.

OBIECTIVE TERMEN MEDIU 1-2 ANI

Împarte obiectivele mari în obiective mai mici pe 1-2 ani, de exemplu: Pentru a îți atinge obiectivul în 10 ani, îți propun: 1. să am investiții anuale de 12 000\$ în bursă și 2. să achiziționez două imobile care să îți genereze chirie lunar.

ACȚIUNI CHEIE PE 3 LUNI/ 1 LUNĂ

Împarte obiectivele medii în ACȚIUNI cheie pe 1-3 luni, de exemplu: 1. să investesc lunar 1 000\$: 500\$ în 2 ETF-uri cu dividende, 400\$ în acțiunile a 4 companii stabile care oferă dividende, 100\$ în BVB în acțiuni ale 2 companii care oferă dividende; 2. să cercetez piața imobiliară, să identific 3 zone cu potențial de închiriere cu un agent și să caut bune oportunități de creditare pentru achiziția celor două imobile

SUCESUL FINANCIAR SE BAZEAZĂ PE OBICEIURI ZILNICE, OBIECTIVE PE TERMEN LUNG, PE UN PLAN BINE DEFINIT, PE STIL DE VIAȚĂ ȘI NU PE TUNURI FINANCIARE.

#2. ORIZONTUL

DE TIMP

Setează-ți **ORIZONTUL DE TIMP** în care vrei să investești.

Setarea orizontului de timp este un aspect esențial al planificării investițiilor tale. Acesta se referă la perioada de timp pentru care intenționezi să investești și să menții investițiile respective. În general, cu cât **ORIZONTUL DE TIMP ESTE MAI LUNG**, cu atât vei putea să asumi **RISURI MAI MARI** în investiții cu potențial de creștere mai mare și mai volatile. Majoritatea indivizilor tind să fie mai conservatori pe măsură ce înaintează în viață și le scade capacitatea de redobândire a averii.

Prinving în această perspectivă, un tânăr poate să înceapă investițiile mai devreme având un orizont de timp mai îndelungat deci va putea să-și asume riscuri mai mari, dar, în general, nu va avea capitalul prea mult la dispoziție, pe când, un bătrân, care începe mai târziu, probabil va avea capital mai mult la dispoziție, dar timp mai puțin și deci nu va putea risca prea mult.

Iată câteva exemple despre cum setarea orizontului de timp poate influența strategia de investiții:

- Dacă ești **tânăr și investești pentru pensie**, poți avea **un orizont de timp lung**, de 20 sau 30 de ani. În acest caz, poți alege să investești în acțiuni sau alte **investiții cu risc mai mare**, pentru a obține o **rentabilitate mai mare** pe termen lung.
- Dacă economisești pentru **o achiziție mare**, cum ar fi o casă sau o mașină, **orizontul de timp poate fi mai scurt**, de 3-5 ani. În acest caz, vei alege probabil să investești în **instrumente cu venituri fixe** sau alte investiții mai puțin volatile, pentru a-ți proteja economiile și a obține **un randament stabil**.
- Dacă **investești pentru educația copiilor tăi**, **orizontul de timp poate fi de 10-15 ani**, ceea ce îți oferă destul timp să te asiguri că obții **un randament moderat**, suficient pentru a acoperi costurile educației.

În general, este important să setezi un orizont de timp realist și să alegi strategiile de investiții ideale care să se potrivească cu obiectivele tale pe termen lung.

#3 PROFILUL

INVESTITORULUI

Cât de tare ești pregătit să apeși pedala? Ești dispus să accelerezi la maxim sau îți dorești o călătorie mai lentă? Înainte de a investi, ar trebui să îți evaluezi profilul de risc, adică cât de mult risc ești dispus să îți asumi atunci când vine vorba de banii tăi. Acesta poate fi influențat de vârsta, nivelul de venit, toleranța la risc și experiența în investiții.

Ține cont ca indiferent de etapa în care se află economia – boom sau recesiune – pe termen lung, **REZULTATUL INVESTIȚIEI DEPINDE MAI MULT DE COMPORTAMENTUL INVESTITORULUI** decât de performanța activelor în care acesta investește. Iată câteva dintre cele mai comune categorii de investitori în funcție de profilul lor de risc:

CONSERVATORI

INVESTITORI CONSERVATORI: Acești investitori au, de obicei, un nivel foarte scăzut de risc în investiții. Ei preferă să investească în active cu o valoare stabilă și cu randamente constante, cum ar fi obligațiuni sau ETF-uri pe obligațiuni. Acest tip de investitori acordă o importanță deosebită **SIGURANȚEI CAPITALULUI INVESTIT.**

MODERAȚI

INVESTITORI MODERATI: Acești investitori au un nivel mediu de risc în investiții. Ei sunt dispuși să investească în acțiuni, ETF-uri și alte active care oferă un randament mai mare, dar care pot fi mai volatile decât investițiile cu valoare stabilă. Acest tip de investitori caută un **ECHILIBRU** între **RANDAMENT ȘI SIGURANȚA CAPITALULUI INVESTIT.**

AGRESIVI

INVESTITORI AGRESIVI: Acești investitori sunt dispuși să își asume un nivel ridicat de risc în investiții. Ei sunt interesați în principal de investițiile cu un **potențial de câștig foarte mare**, dar care implică și un **nivel foarte ridicat de risc**. Ei sunt dispuși să investească în active speculative, cum ar fi acțiuni la companii start-up sau criptomonede, cu speranța de a obține un câștig mare într-un timp foarte scurt. Acest tip de investitori caută **SĂ MAXIMIZEZE RANDAMENTUL** și sunt dispuși să își asume **RISURI SEMNIFICATIVE.**

MAREA PROBLEMĂ a investitorului, dacă nu **DUȘMANUL CEL MAI MARE**, este cel mai probabil **EL ÎNSUȘI.**

Benjamin Graham
Mentorul lui Warren Buffett

#4 PORTOFOLIU

DE INVESTIȚII

În ce clase de active ne investim banii?

Un portofoliu de investiții este o colecție de active financiare, cum ar fi acțiuni, obligațiuni, ETF-uri, imobiliare și alte instrumente financiare, deținute de un investitor în scopul de a obține un randament sau o creștere a capitalului pe termen lung. Scopul unui portofoliu de investiții este de a **DIVERSIFICA RISCUL** și de a **MAXIMIZA RANDAMENTUL**.

Alocarea strategică a activelor trebuie să fie compatibilă cu toleranța la risc, profilul investitorului, orizontul de timp, randamentele dorite etc. Realizează-ți **PORTOFOLIU DE INVESTIȚII POTRIVIT PENTRU TINE**. În general, crearea unui portofoliu de investiții necesită timp, cercetare și planificare atentă. Privind din perspectiva randamentelor și a toleranței la risc, avem 3 mari categorii de active:

ACTIVE CU RISC ȘI RANDAMENT MIC

DEPOZITE BANCARE
TITLURI DE STAT

ACTIVE CU RISC ȘI RANDAMENT MEDIU

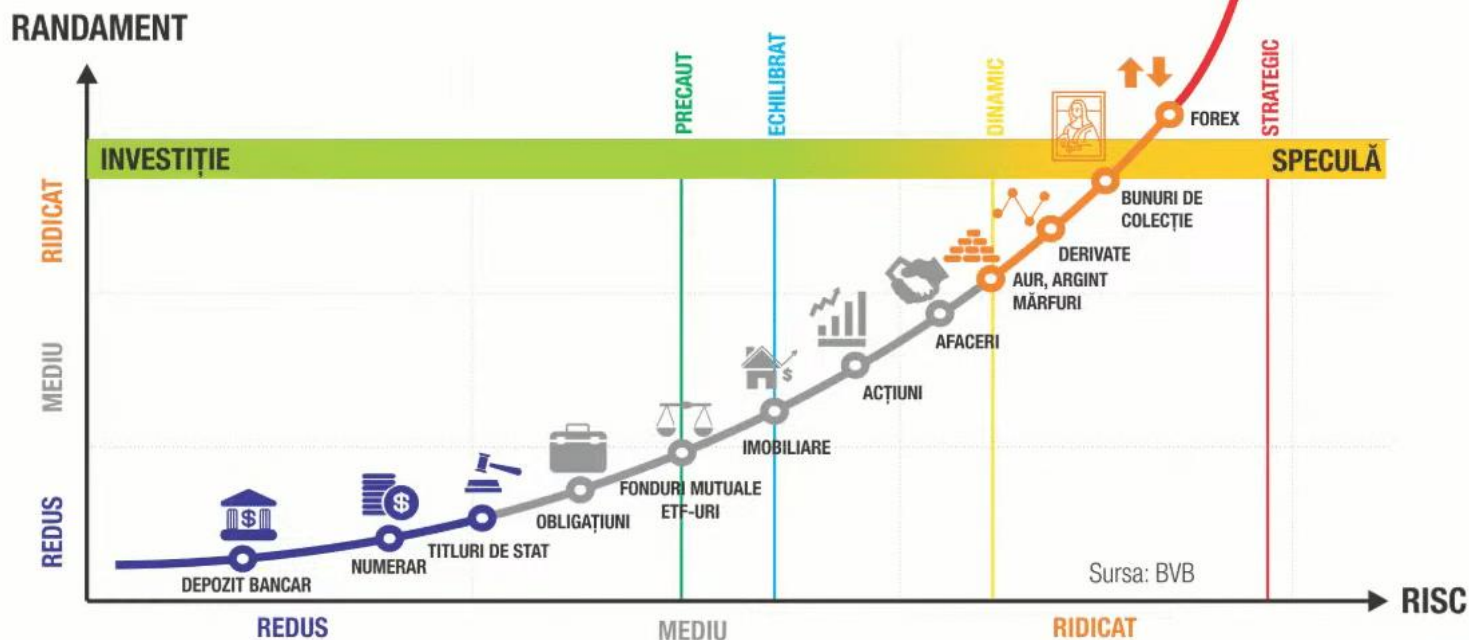
OBLIGAȚIUNI CORPORATIVE
ETF-URI, ACȚIUNI
AFACERI, IMOBILIARE
METALE PREȚIOASE

ACTIVE CU RISC ȘI RANDAMENT RIDICAT

CRYPTO
FOREX
DERIVATE

Fiecare clasă de active trebuie privită ca raport dintre **RISC** și **RANDAMENT**:

INVESTIȚII - RANDAMENT / RISC

#5 DIVERSIFICAREA PORTOFOLIULUI

Este important să diversifici portofoliul tău astfel încât **SĂ REDUCI RISCUL** și **SĂ MAXIMIZEZI OPORTUNITĂȚILE DE CÂȘTIG**. Acest lucru înseamnă să investești în diferite clase de active, industrii și regiuni geografice ceea ce te poate ajuta să minimizezi riscul investițiilor și să-ți maximizezi randamentul. O să dezbatem acest subiect în detaliu în paginile următoare.

#6 STABILIREA TIPULUI INVESTIȚIEI ȘI A STRATEGIEI DE INVESTIȚII

După ce ai stabilit clasele de active în care vrei să investești și ți-ai diversificat portofoliul, ar trebui să decizi cum să investești, care este **STRATEGIA TA DE INVESTIȚII**. Acest lucru poate include investiții cu venituri fixe sau cu dividende, investiții cu creștere rapidă sau cu potențial mare de creștere pe termen lung. Vom detalia în următoarele pagini cele mai importante strategii de investiții.

TIPULUI INVESTIȚIEI presupune cum dorești să investești **PASIV** prin investiții lunare, stabile, pe termen lung sau dorești să investești **ACTIV** – tranzacționare zilnică (trading) pe perechi valutare sau crypto.

#7 REBALANSAREA PORTOFOLIULUI

În timpul crizei, trebuie să iei în considerare o reechilibrare periodică a portofoliului. Este important să monitorizezi constant performanța portofoliului tău și să ajustezi strategia de investiții în funcție de:

SCHIMBAREA OBIECTIVELOR DE INVESTIȚII:

Dacă obiectivele tale de investiții sau situația financiară s-au schimbat, poate fi necesar să îți ajustezi portofoliul pentru a se potrivi noilor circumstanțe.

SCHIMBAREA PIȚEI:

Schimbările în economie sau pe piața de capital pot afecta valoarea diferitelor active financiare din portofoliul tău. Prin rebalansarea portofoliului, îți poți ajusta **PONDERILE** pentru a profita de oportunitățile de investiții noi sau pentru îți reduce riscul.

DIVERSIFICAREA PORTOFOLIULUI: Diversificarea este importantă pentru a minimiza riscul în portofoliu. Prin rebalansarea, te poți asigura că investițiile tale sunt diversificate în mod corespunzător.

DIVERSIFICARE

Sigur ai auzit de expresia: "nu îți ține ouale într-un singur coș". Adică nu îți pune toate speranțele într-un singur activ pentru că îți poți pierde toți banii. Cu alte cuvinte, este recomandat, să diversifici în ceea ce îți investești bani. Scopul principal al investiției este de a câștiga bani. Aceasta înseamnă, în primul rând, să te concentrezi pe evitarea randamentelor negative, pe păstrarea fondurilor în siguranță și abia apoi pe căutarea câștigului.

Diversificarea este o strategie de investiții care presupune **O ALOCARE DE ACTIVE INTELIGENTĂ** pentru a reduce riscului investițional și trebuie să fie în concordanță cu toleranța la risc, cu profilul investorului și cu obiectivele personale ale fiecărui investitor. Diversificarea presupune că **DIVERSE ACTIVE AU PERFORMANȚE DIFERITE ÎN CONDIȚII ECONOMICE ȘI DE PIAȚĂ DIFERITE.**

Diversificare pe clase de active

Corelarea

Diversificare pe sectoare

Diversificare geografică

Diversificare valutară

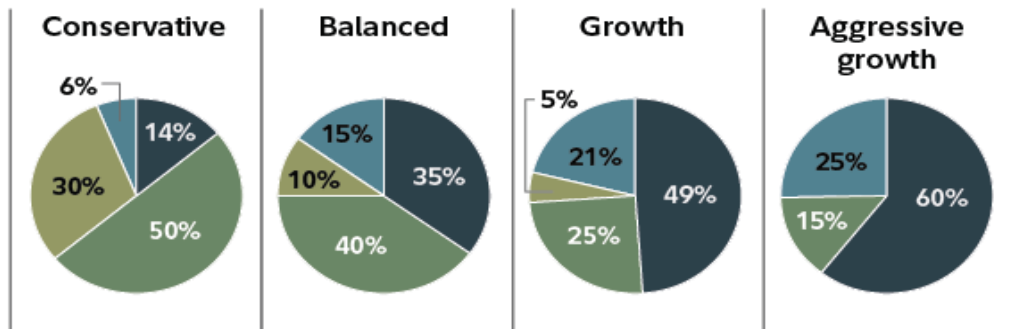
Diversificare pe mărimea companiilor

1

DIVERSIFICAREA PE CLASE DE ACTIVE

Investiții în diferite clase de active, cum ar fi acțiuni, obligațiuni, imobiliare, aur, cash, crypto sau bunuri tangibile. Aceasta poate ajuta la reducerea riscului de a fi afectat de probleme specifice unei anumite clase de active sau de fluctuații ale pieței. Mai jos este prezentat un model de diversificare active propus de Fidelity Investment, unde sunt prezentate și cele mai bune, respectiv cele mai scăzute randamente pe care le poate avea fiecare clasă de active:

- US stock
- Foreign stock
- Bond
- Short-term investments

	ANNUAL RETURN %			
Average annual return	5.93%	7.99%	9.05%	9.77%
Worst 12-month return	-17.67%	-40.64%	-52.92%	-60.78%
Best 12-month return	31.06%	76.57%	109.55%	136.07%
Worst 20-year return (annualized)	2.9%	3.43%	3.10%	2.66%
Best 20-year return (annualized)	10.98%	13.84%	15.34%	16.49%
Historical volatility	4.47%	9.52%	13.02%	15.7%

2 CORELAREA

Un portofoliu poate fi considerat diversificat atunci când este compus din active corelate negativ (sau cel puțin active care au o corelație scăzută). Investițiile care sunt perfect corelate vor crește sau vor scădea toate exact în același timp. Dacă toate investițiile tale ar crește și ar scădea în același timp, vei avea parte de o fluctuație mare a valorii investițiilor. Dacă unele investiții cresc și altele scad, atunci ele se echilibrează. Prin urmare, riscul poate fi atenuat pe măsură ce **PREȚURILE ANUMITOR ACTIVE SE DEPLASEAZĂ ÎN DIRECȚII DIFERITE.**

3 DIVERSIFICAREA GEOGRAFICĂ

Presupune investiția în active din diferite țări sau regiuni ale lumii, cum ar fi țări dezvoltate, țări emergente sau țări subdezvoltate. Aceasta poate reduce riscul de a fi afectat de probleme economice sau politice locale.

4 DIVERSIFICAREA PE SECTOARE

Presupune investiția în diferite sectoare industriale, cum ar fi tehnologie, finanțe, energie, sănătate sau bunuri de consum. Aceasta poate te ajuta la diminuarea riscului de a fi afectat de probleme specifice unui sector sau industrie.

5 DIVERSIFICAREA PE MĂRIMEA COMPANIEI

Presupune investiții în companii de diferite mărimi, cum ar fi companii mari, medii sau mici. Aceasta poate reduce riscul de a fi afectat de probleme specifice unei mărimi sau tipologii de companii.

6 DIVERSIFICAREA PE STILUL DE INVESTIȚIE

Investiții în diferite stiluri de investiții, cum ar fi valoare, creștere, momentum, dividende etc. Aceasta lucru te ajută la reducerea riscului de a fi afectat de problemele specifice unui stil sau tendințe de piață.

ȘI CEL MAI IMPORTANT:

Când discutăm de diversificare, caută să investești și în ceea ce băncile centrale **NU POT PRINTA**. Băncile centrale pot printa bani dar nu pot printa **BOGĂȚIE**.

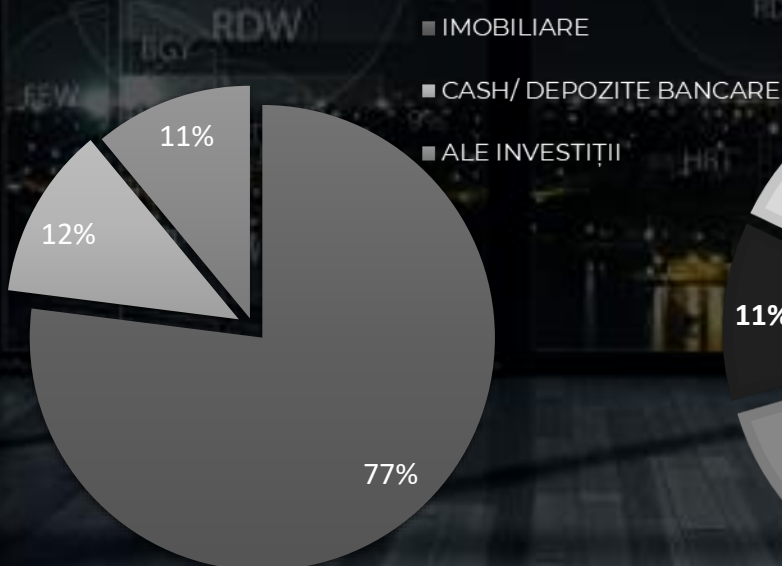

Este important să se țină cont de faptul că diversificarea nu garantează câștiguri, dar poate ajuta la **REDUCEREA RISCURILOR** asociate cu investițiile. Alege să diversifici inteligent.

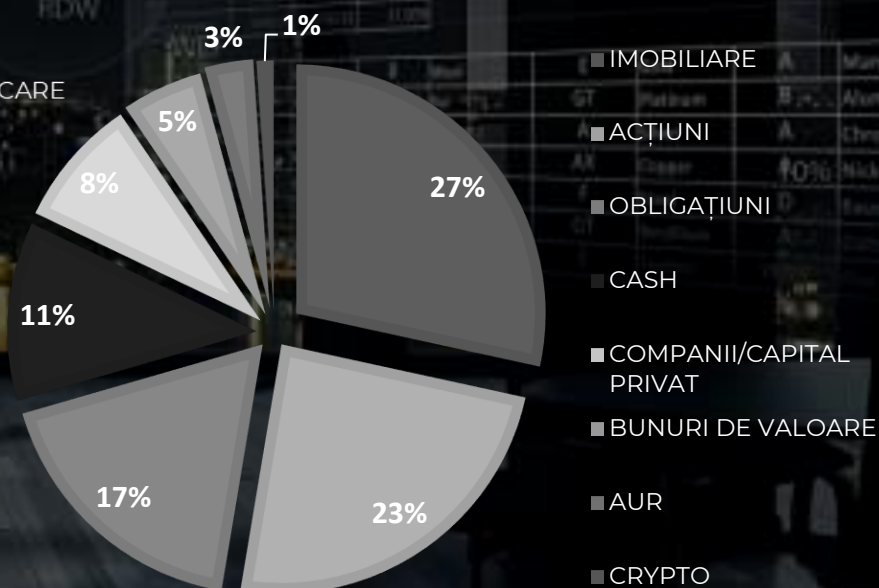
ÎN CE ÎȘI INVESTESC ROMÂNII BANII

Conform INS (Institutul Național de Statistică), veniturile românilor sunt aduse în procent de 95% din muncă activă: salariu și doar 5% din veniturile lor sunt generate de investiții din active, adică din randamente, dividende, chirii - un procent foarte mic. De ce? Pentru că banii noștri nu se mișcă, ei stau blocați în imobiliare și depozite bancare/la saltea. Cei mai bogați oameni ai lumii au un portofoliu diversificat care le poate genera venituri viitoare.

Investiții ale ROMÂNILOR

Investiții ale celor mai BOGAȚI oameni ai lumii

Sursa: <https://www.knightfrank.com/siteassets/subscribe/the-wealth-report-2022.pdf>

**În plus,
INVESTIM PREA PUȚIN.**

În timp ce în America 50% din populație investește la bursă, în România avem un procent de doar 1%. Sunt două motive majore pentru care românii nu investesc:

- De teamă să nu își piardă banii, însă cu toate acestea, peste 5 milioane de români investesc în pariuri sportive.
- Din cauza lipsei educației financiare, România fiind pe ultimul loc din UE în ceea ce privește educația financiară

STRATEGII

DE INVESTIȚII

Există mai multe strategii de investiții, deoarece fiecare investitor are obiective, nevoi și toleranțe la risc diferite. În timp ce unii investitori pot căuta să maximizeze profiturile într-un timp cât mai scurt, alții pot căuta să obțină venituri constante sau să protejeze capitalul lor în timp ce își diversifică portofoliul de investiții.

Așadar, ai nevoie de o metodă care să îți arate cum să obții randamente mai bune de la banii tăi, pentru ca în loc să pierzi bani pe termen lung, să adaugi constant capital portofoliului tău și acesta să înceapă să îți genereze din ce în ce mai mulți bani, fără ca tu să mai muncești pentru ei.

Există mai multe strategii de investiții care și-au dovedit eficiența în timp, însă fiecare dintre strategii are un set diferit de reguli, cu avantaje și dezavantaje, cu asemănări și deosebiri. În general, vei auzi specialiști având opinii diferite despre tehnicile de investiții, însă tu alege-o pe cea potrivită pentru tine.

În concluzie, există multe strategii de investiții pe care investitorii le pot folosi pentru a-și atinge obiectivele financiare și pentru a își gestiona riscul. Nu trebuie să stai toată ziua să tranzacționezi, să analizezi ci doar să cauți strategia potrivită pentru tine și să o aprofundezi. Iată câteva dintre cele mai comune strategii de investiții:

- ✓ **Dollar Cost Average**
- ✓ **Value Investing**
- ✓ **Timing the market**
- ✓ **Time in the market**
- ✓ **Income investing**
- ✓ **ETF Investing**
- ✓ **Trading**
- ✓ **Fix income investing**

DCA

DOLLAR COST AVERAGING

DOLLAR COST AVERAGING (DCA) este o tehnică de investiții care presupune cumpărarea de active financiare cu o sumă fixă de bani, la intervale regulate de timp, indiferent de prețul acestora. Aceasta poate fi utilizată pentru investiții în acțiuni, fonduri mutuale, ETF-uri sau orice altă categorie de active financiare.

INVESTIȚIA TREPTATĂ ÎN TIMP, adică cumpărarea la prețuri diferite la intervale regulate (de exemplu săptămânal, lunar sau trimestrial), va duce la o reducere a riscului de a cumpăra la un preț maxim. Investitorul poate obține **UN PREȚ MEDIU** pentru activele sale și își poate minimiza impactul creat de volatilitatea pieței.

▶ De exemplu, un investitor alege ca, în loc să investească odată 1.200\$ într-un activ, poate alege să investească o sumă fixă de 100\$ în mod constant, lună de lună, indiferent de ceea ce se întâmplă cu prețul aceluși activ.

▶ Deși prețul acțiunilor variază de la o lună la alta, prin achiziționarea unui număr mai mare de acțiuni atunci când prețul este scăzut și un număr mai mic de acțiuni atunci când prețul este ridicat, investitorul poate reduce prețul mediu de achiziție al acțiunilor cumpărate, comparativ cu prețul mediu de piață, pe parcursul unei perioade de 12 luni.

Este important să se țină cont de faptul că această tehnică nu garantează câștiguri, dar poate ajuta la reducerea riscurilor, prin investirea sumelor constante în loc de o sumă mare o singură dată. DCA este, mai degrabă, **O TEHNICĂ PRUDENTĂ DE CUMPĂRARE** a activelor și nu se bazează pe investirea într-o anumită categorie de active financiare. În plus, este important să se țină cont de faptul că această tehnică necesită **DISCIPLINĂ ȘI CONSTANȚĂ** în investirea sumelor de bani la intervale regulate de timp, iar investitorii trebuie să aibă **UN ORIZONT DE INVESTIȚIE PE TERMEN LUNG** pentru a-și atinge obiectivele.

ESTE CONSIDERATĂ UNA DINTRE CELE MAI UTILIZATE ȘI PROFITABILE TEHNICI DE INVESTIȚII. Această strategie poate fi benefică pentru investitorii care doresc să-și construiască treptat portofoliul de investiții, să-și reducă riscul și să evite să cumpere la prețuri maxime. În plus, este considerată ca fiind ideală pentru investitorii la început de drum.

CUMPARĂ IEFTIN

VINDE SCUMP

Tehnica de investiții **CUMPARĂ IEFTIN, VINDE SCUMP** sau timing the market este una dintre cele mai cunoscute strategii de investiții și se bazează pe principiul de bază al investițiilor - **CUMPARAREA UNUI ACTIV LA UN PREȚ SCĂZUT** și **VÂNZAREA ACESTUIA LA UN PREȚ MAI MARE** pentru a obține un **PROFIT**. Este o strategie de investiție prin care se încearcă să se prevadă prețul viitor al activelor și să se profite de acesta. Altfel spus, timing the market presupune identificarea celui mai bun moment pentru a cumpăra și a celui mai bun moment pentru a vinde.

Investitorii care aplică această tehnică urmăresc trendurile și caută să identifice activele care sunt subevaluate în piață și care au potențial de creștere, iar apoi le achiziționează la prețuri scăzute. După ce prețul acestor active crește, investitorii le vând la un preț mai mare și obțin un profit.

Este important să rețineți că această tehnică de investiții necesită **O CERCETARE TEMEINICĂ** și **O ANALIZĂ ATENTĂ** a pieței pentru a identifica activele subevaluate sau supraevaluate. Investitorii care aplică această tehnică trebuie să aibă cunoștințe solide despre investiții și să fie pregătiți să își asume riscuri. De asemenea, este important să se înțeleagă că piața poate fi volatilă și că investițiile pot fi afectate de diverși factori, cum ar fi modificările economice sau politice.

Această strategie este adesea adoptată de către începători, deoarece își doresc să cumpere active la prețuri reduse și să le vândă la prețuri mai mari. În plus, mulți investitori speră să intre pe piața în timpul crizelor economice, când prețurile sunt la minime, și să vândă activele atunci când prețurile sunt la maxime. Cu toate acestea, istoria ne-a demonstrat că chiar și **CELE MAI MARI FONDURI DE INVESTIȚII NU AU REUȘIT SĂ INVESTEASCĂ ÎNTOTDEAUNA ÎN MOMENTELE CELE MAI BUNE DE PE PIAȚĂ**.

ÎNCERCĂRILE DE A ANTICIPIA MIȘCARILE PIEȚEI FINANCIARE DĂUNEAZA GRAV SĂNĂTĂȚII FINANCIARE. Un procent incredibil de **96%** dintre fondurile mutuale gestionate activ **NU REUȘESC SĂ DEPĂȘESCĂ MEDIA PIEȚEI** de-a lungul unei perioade susținute de timp.

În concluzie, "timing the market" se referă la încercarea de a prezice urcările și coborâșurile pieței de valori pentru a cumpăra și vinde acțiuni la momentul potrivit pentru a maximiza profiturile. Această abordare poate fi dificilă, chiar și pentru investitorii profesioniști, și poate duce la oportunități ratate și erori costisitoare.

"TIME IN THE MARKET, NOT TIMING THE MARKET"

TIME IN

THE MARKET

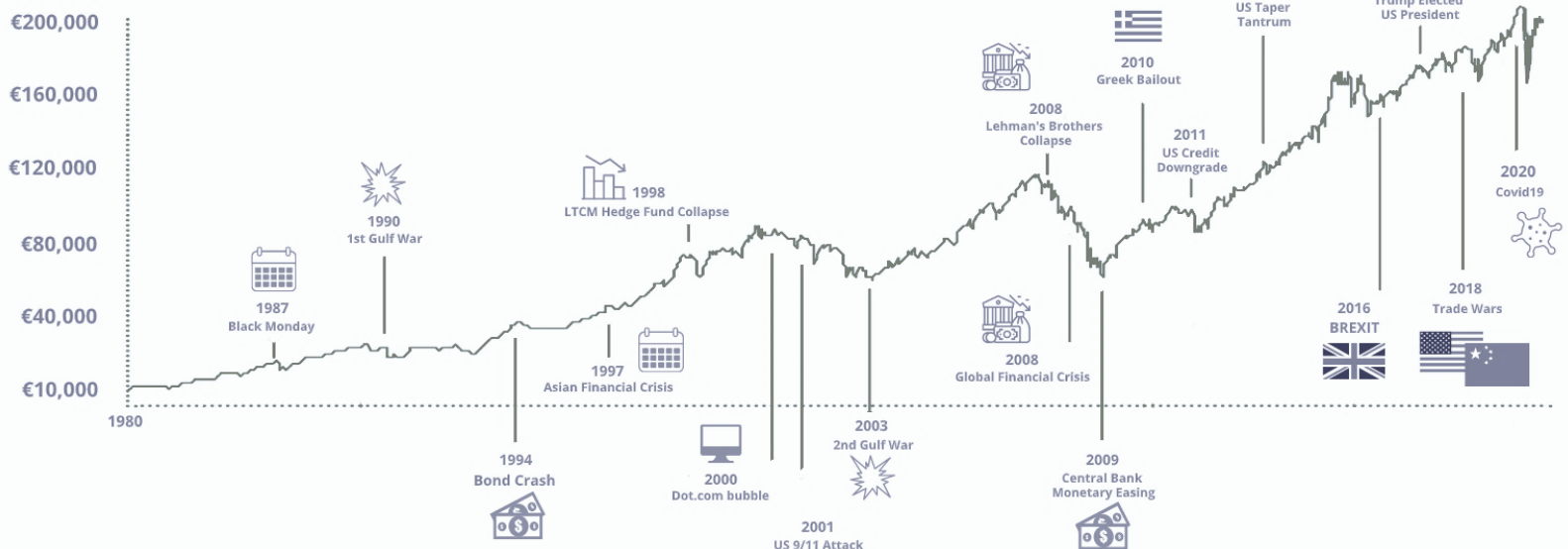

Tehnica de investiții "**TIME IN THE MARKET**" se referă la strategia de a menține investițiile pe termen lung în piața de capital, indiferent de volatilitatea acesteia. Investitorul nu încearcă să ghicească când piața este la cel mai scăzut sau cel mai înalt nivel. În schimb, investește știind că timing-ul probabil va fi greșit, dar în cele din urmă, se bazează pe ideea că timpul este cel mai important factor pentru a obține un randament bun din investiții. Scopul este de a profita de **CREȘTEREA VALORII ACȚIUNILOR** sau de **RANDAMENTUL** acestora în timp.

În esență, această strategie se bazează pe ideea că piața va crește pe termen lung și că investitorii care păstrează investițiile în timpul scăderilor temporare ale pieței vor beneficia de o creștere generală a pieței pe termen lung. S-a dovedit **O BUNĂ METODĂ DE INVESTIȚII** pentru investitorii care își construiesc portofoliul cu o perspectivă pe termen lung și sunt pregătiți să facă față volatilității pieței și care au răbdarea și disciplina necesare pentru a păstra activele financiare pe o perioadă lungă de timp.

Un **EXEMPLU** simplu al acestei strategii ar putea fi achiziționarea de acțiuni ale unei companii de înaltă calitate și menținerea acestora pe o perioadă lungă de timp, De exemplu, să presupunem că un investitor achiziționează 100 de acțiuni ale unei companii în anul 2010, la un preț de 10\$ pe acțiune, pentru un cost total de 1 000\$. În următorii 10 de ani, investitorul a ales să păstreze aceste acțiuni și să nu le vândă în ciuda fluctuațiilor de preț de pe parcursul acestei perioade. În anul 2020, valoarea acțiunilor companiei a crescut la 150\$ pe acțiune. Astfel, valoarea investiției inițiale a crescut de la 1.000\$ în anul 2010 la 15.000\$ în 2020. În plus, investitorul ar fi putut să încaseze și dividende în fiecare an, ceea ce ar fi adăugat și mai mult la valoarea investiției. Conform graficului de mai jos, piața a înregistrat o creștere continuă pe termen lung

It's about Time in the Market, not timing

WARREN BUFFETT

METHOD

„fii **TEMĂTOR** când alții sunt **LACOMI**, fii **LACOM** când alții sunt **TEMĂTORI**”

Warren Buffett

Warren Buffett, unul dintre cei mai de succes investitori din toate timpurile, a fost cunoscut pentru a avea o preferință puternică pentru investiții în afaceri și active care generează flux de numerar și au potențial de creștere pe termen lung.

Warren Buffett utilizează o tehnică de investiții cunoscută sub numele de "**VALUE INVESTING**". Aceasta implică identificarea și cumpărarea de acțiuni ale companiilor subevaluate de piață, cu potențial de creștere a valorii lor intrinsece în timp. Altfel spus, investitorii care urmează strategia de value investing caută să identifice **COMPANII STABILE CU FINANȚE SĂNĂTOASE CARE AU O VALOARE REALĂ MAI MARE DECÂT VALOAREA LOR DE PIAȚĂ**. Warren Buffett declara că " Când bărbații citeau Playboy, eu citeam rapoarte financiare".

Buffett se concentrează în mod special pe achiziționarea companiilor cu fundamente solide și cu perspective de creștere pe termen lung, evitând investițiile speculative sau cele în domenii cu perspectiva incertă. El caută companii cu un management bun, cu un istoric solid de performanță financiară, active tangibile (cum ar fi proprietăți sau echipamente), cu venituri și profitabilitate constante, cu o bună poziționare pe piața și cu un avantaj competitiv durabil.

Această tehnică se concentrează mai degrabă pe analiza fundamentelor companiei precum P/E Ratio (în câți ani se recuperează investiția din profitul activului), P/B (preț pe valoare contabilă), margine de profit, dividende etc. El consideră că aceste lucruri îi permit să evite riscurile asociate cu fluctuațiile ciclice ale pieței și să beneficieze pe termen lung de creșterea acestor companiilor. Aceasta strategie presupune cunoștințe avansate de analiză fundamentală.

Investitorii care urmează strategia de value investing au tendința de a fi orientați spre investiții pe termen lung și pot să aibă răbdare până când piața recunoaște valoarea reală a companiei, fiind dispuși să aștepte mai mulți ani până când investiția lor se materializează în profituri.

INCOME INVESTING

Această strategie implică achiziționarea de active care oferă venituri regulate, cum ar fi **DIVIDENDELE MARI DIN ACȚIUNI SAU DOBÂNZILE DIN OBLIGAȚIUNI**. Scopul este de a obține un flux de venituri constante din dividendele companiilor pentru a asigura **UN VENIT PASIV PE TERMEN LUNG**.

Investitorii care aplică această tehnică caută să identifice companii care au un istoric stabil de plăți de dividende și care oferă un randament ridicat la dividend.

Acești investitori caută să cumpere acțiuni ale acestor companii și să le dețină pe termen lung pentru a beneficia de fluxul de venituri din dividende. Este important să se urmărească constant performanța companiilor și să se ia în considerare factori precum stabilitatea financiară, perspectiva de creștere și poziția pe piață. Investitorii pot să își construiască un portofoliu prin care să obțină dividende lunar, trimestrial sau anual pentru că, atât pe bursa din SUA cât și la BVB, există companii care oferă dividende la o anumită perioadă de timp.

PUNE-ȚI BANII LA MUNCĂ ÎN FIECARE LUNĂ ȘI TU BUCURĂ-TE DE VENITURI PASIVE

Un exemplu de companii care oferă dividende lunar prezentat de DividendStocks:

Ianuarie

Februarie

Martie

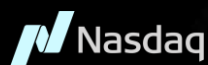
Aprilie

Mai

Iunie

Iulie

August

Septembrie

Octombrie

Noiembrie

Decembrie

MONEYEQ

TRADING

Strategiile de investiții prin tranzacționare sunt strategii care implică cumpărarea și vânzarea rapidă a unui activ, cum ar fi acțiuni, obligațiuni, valute sau mărfuri, pentru a obține profit din mișcările de preț pe termen scurt. Aceste strategii se bazează pe analiza piețelor și pe urmărirea tendințelor de preț pentru a determina când să cumpere și să vândă activele.

În general, tranzacționarea este potrivită pentru investitorii cu un **PROFIL DE RISC RIDICAT**, care sunt dispuși să accepte riscuri mai mari pentru a obține **RANDAMENTE MAI MARI** pe termen scurt.

Tranzacționarea are câteva avantaje pentru investitori, printre care se numără:

- Potențialul de a obține **PROFITURI RAPIDE**: Tranzacționarea implică cumpărarea și vânzarea rapidă a activelor, ceea ce înseamnă că investitorii pot obține profituri într-un timp relativ scurt, în comparație cu strategiile de investiții pe termen lung.
- **DIVERSIFICARE – SURSĂ DE VENIT PASIV** – tranzacționarea poate fi o bună sursă de venituri pasive lunare.
- **FLEXIBILITATE**: Tranzacționarea poate fi făcută în funcție de preferințele investitorului și de situația pieței. Investitorii pot să cumpere și să vândă active în funcție de tendințele de pe piață sau de evenimentele economice și politice actuale.
- **CONTROLUL ASUPRA PORTOFOLIULUI**: Tranzacționarea oferă investitorilor un nivel ridicat de control asupra portofoliului lor. Aceștia pot să decidă când să cumpere și să vândă active și să își gestioneze riscurile și randamentele.
- **ACCES LA INFORMAȚII DE PIAȚĂ**: Tranzacționarea necesită o analiză constantă a pieței și a tendințelor de preț, ceea ce înseamnă că investitorii care tranzacționează au acces la informații actuale despre piață și pot să ia decizii de tranzacționare bine fundamentate.

Cu toate acestea, este important să rețineți că tranzacționarea poate fi riscantă, în special dacă investitorii nu au o strategie bine definită și nu înțeleg riscurile implicate. Este important să evaluați cu atenție riscurile și beneficiile tranzacționării înainte de a începe să investiți și să aveți o abordare disciplinată și bine gândită pentru gestionarea portofoliului.

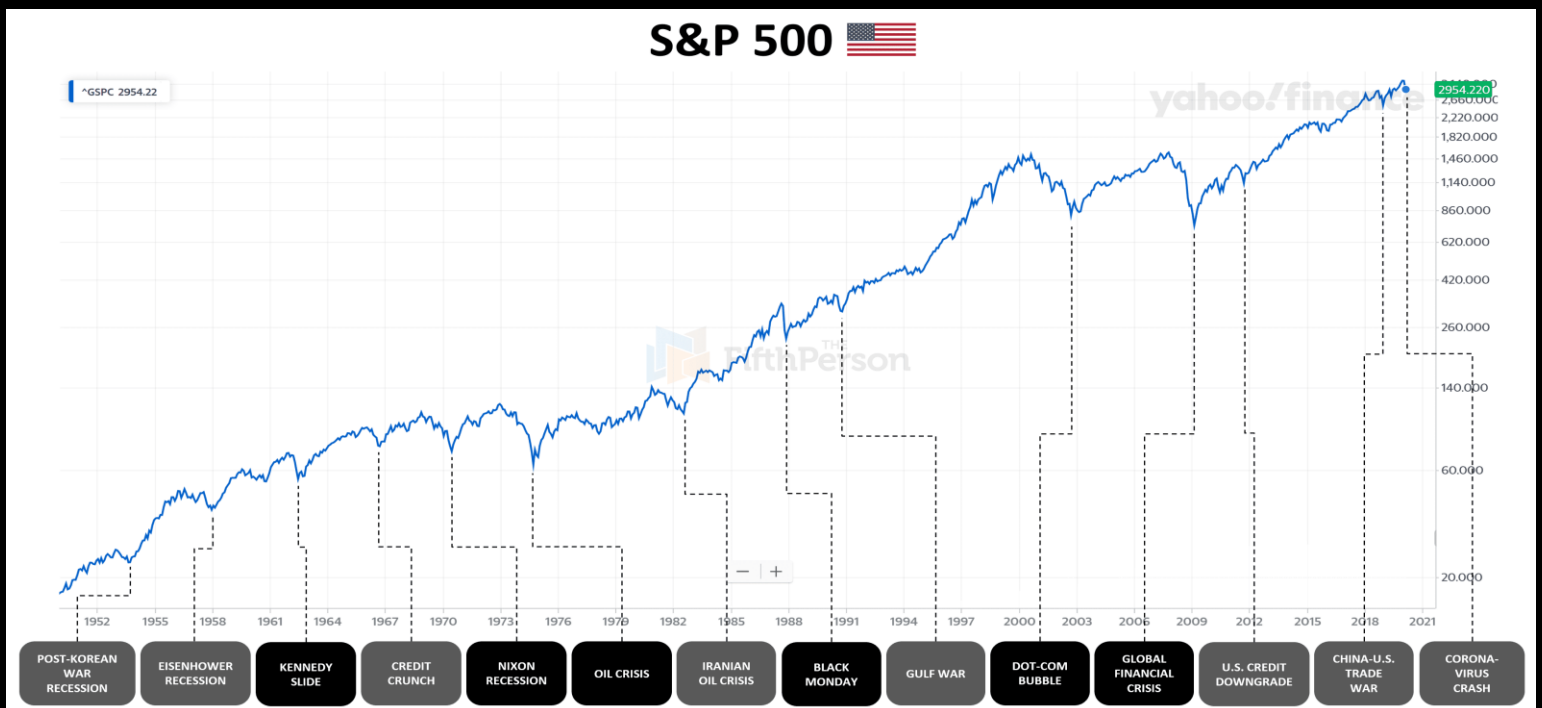
ETF INVESTING

Această strategie implică construirea unui portofoliu de acțiuni care replică performanța unui indice de piață, cum ar fi S&P 500. Scopul este de a obține un randament asemănător cu cel al pieței generale, cu **COSTURI MAI MICI** și cu **UN NIVEL MAI SCĂZUT DE RISCURI**.

Prin crearea unui portofoliu diversificat de ETF-uri se dorește a se obține randamente similare cu cele ale pieței în ansamblu, în loc să se încerce să depășească performanța pieței prin selecția de acțiuni individuale. Este o strategie recomandată de către marii investitori precum Tony Robbins, Dave Ramsey, Warren Buffett ca fiind strategia cu cea mai mare rată de succes. În plus, această strategie poate fi **O OPȚIUNE MAI IEFTINĂ** decât tranzacționarea activelor individuale, deoarece costurile de tranzacționare și comisioanele sunt mai mici în fondurile index.

Un alt avantaj al ETF INVESTING este că această strategie se bazează pe **O ABORDARE PASIVĂ**, ceea ce înseamnă că **NU NECESITĂ O ANALIZĂ CONTINUĂ A PIEȚEI SAU O SELECȚIE INDIVIDUALĂ DE ACȚIUNI**. Fiind o strategie pasivă, implică cel mai puțin timp investit și cel mai scăzut grad de cunoștințe.

În general, ETF investing este o strategie ideală pentru investitorii începători care caută o expunere la piață în ansamblu și care își doresc o abordare simplă și pasivă pentru investiții, dar și pentru investitorii care urmăresc păstrarea capitalului pe termen lung, mai degrabă decât să îl înmulțească exponențial.

INVESTIȚIILE CU VENIT FIX

Investițiile cu venit fix este o strategie de investiții care implică **ACHIZIȚIONAREA DE ACTIVE CU UN VENIT FIX**, cum ar fi **OBLIGAȚIUNI SAU TITLURI DE STAT**. Această strategie este potrivită pentru investitorii care doresc să **genereze venituri constante din investiții** și care sunt dispuși să accepte **un nivel mai mic de risc** în schimbul unui **venit mai sigur**.

În general, obligațiunile emise de guvern sunt considerate cele mai sigure investiții cu venit fix, dar au, de obicei, randamente mai mici decât alte tipuri de instrumente cu venit fix.

Un avantaj al investițiilor cu venit fix este faptul că acestea pot oferi o anumită **protecție împotriva inflației**, deoarece dobânzile și dividendele plătite sunt, în general, legate de rata inflației, însă, în prezent, dobânzile oferite la titlurile de stat sunt sub rata inflației.

Acestea sunt doar câteva dintre cele mai comune strategii de investiții. Este important ca investitorii să-și aleagă strategia potrivită pentru ei, în funcție de obiectivele lor financiare, nivelul de risc, toleranța la risc, precum și de alți factori personali.

În general, investițiile sunt o modalitate de a-ți crește economiile și de a-ți îmbunătăți situația financiară. Dar, ca în orice alt domeniu, este important să îți faci temele, să te documentezi și să fii atent la riscurile care pot apărea.

CONCLUZII

Investițiile în timpul crizei pot fi dificile și necesită o abordare diferită față de momentele economice normale, dar pot fi, de asemenea, și o oportunitate pentru a obține profit în viitor. În concluzie, iată câteva sfaturi de gestionare a banilor pe timp de criză:

➔ **PUNE-ȚI ÎN ORDINE FINANȚELE PERSONALE.** Dacă nu știi să îți gestionezi banii actuali pe care îi câștigi: 3 000 lei, 10 000 lei etc. nu vei ști să gestionezi nici 100 000 \$ sau 1 000 000 \$, acesta este motivul pentru care majoritatea celor care câștigă la LOTO sau obțin venituri peste noapte, ajung să îi piardă foarte repede, ba chiar ajung mai saraci decât erau înainte. Preia controlul asupra banilor tăi. Urmărește-ți banii, fă-ți un buget personal, elimina cheltuielile inutile, scapă de datorii, economisește și asigură-ți un fond de urgență și unul de siguranță.

➔ **INVESTEȘTE.** Fie ca vrei să aloci o sumă de bani lunar: 100 lei, 500 lei, 2000 lei sau că ai deja o sumă de bani pe care vrei să o investești, alege strategia și activele potrivite pentru tine. Cu toții suntem diferiți, avem nevoi diferite, obiective diferite, toleranță la risc diferită, vârsta diferită etc. Nu te lasă influențat de alții, investește-ți banii inteligent pentru tine. Sunt banii tăi, e viața ta!

➔ **PROFITĂ DE OPORTUNITĂȚILE** de cumpărare la prețuri reduse. În timpul crizei, unele active pot fi subevaluate, ceea ce poate oferi oportunități de cumpărare la prețuri reduse. Este important să faci o cercetare temeinică înainte de a investi și să nu te arunci să cumperi active doar pentru că sunt la preț redus.

➔ Nu lăsa **EMOȚIILE** să îți conducă deciziile de investiții. În general, este important să îți păstrezi o perspectivă pe termen lung și să eviți să iei decizii impulsiv în momente de stres și incertitudine

➔ **FII RĂBDĂTOR:** Crizele economice sunt temporare și trecătoare. Este important să ai încredere că economia va reveni la normalitate în timp și că investițiile tale se vor redresa, de asemenea.

➔ **DIVERSIFICĂ-ȚI PORTOFOLIUL:** Diversificarea este întotdeauna importantă în investiții, dar poate fi și mai importantă în timpul crizei. Diversificarea portofoliului tău prin investiții într-o gamă largă de sectoare, industrii și tipuri de investiții (cum ar fi acțiuni, obligațiuni, ETF-uri și active alternative) poate ajuta la reducerea riscului.

➔ **INVESTEȘTE ÎN COMPANII STABILE ȘI SOLIDE:** În timpul crizei, companiile care sunt bine gestionate și au o situație financiară solidă tind să performeze mai bine decât cele care se luptă.

➔ **ANALIZEAZĂ CU ATENȚIE RISCUL INVESTIȚIEI.** Caută strategia de investiții potrivită pentru tine. În timpul crizei, riscul poate fi mai mare decât în timpul perioadelor economice normale. Prin urmare, este important să faci o analiză atentă a riscului investiției și să iei în considerare toate riscurile posibile.

➔ **EDUCA-TE CONSTANT:** Investițiile în timpul crizei pot fi complicate și riscante. Dacă nu ai experiență în investiții, poate fi util să citești cărți sau să urmezi cursuri cu specialiști cu experiență în investiții pentru a te ajuta să îți atingi obiectivele financiare.

